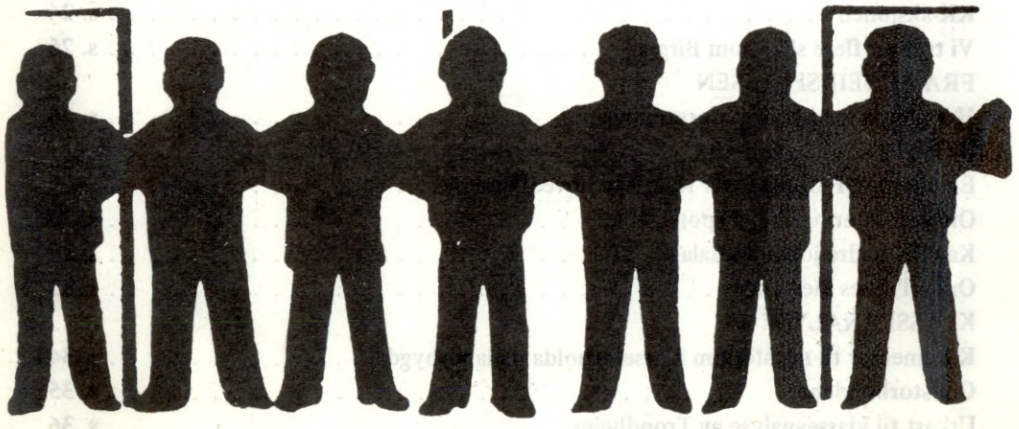

TJEN FOLKET

diskusjonsblad for MLG

LEDER	s. 3
VALGET -73	
Skal partiet delta i en valgfrent?	s. 4
Enstemmig vedtak for å stille	s. 5
Vi har vedtatt å gå inn for valgkamp -73	s. 6
Vi stiller ikke i -73	s. 7
Ja til valgkamp i -73	s. 8
PROGRAMDISKUSJONEN	
Idretten er undervurdert	s. 10
Er vi for å legge ned forsvaret?	s. 12
Om selvbestemt abort	s. 13
Den sosialistiske revolusjonen og småkapitalistene	s. 14
Er norsk sjølstendighet mulig?	s. 19
Hva er »nasjonal og folkelig» kultur?	s. 19
Svar på innlegget om kultur	s. 22
MELDINGER OG ET PORTRETT	
Om nominasjoner til det nye partiets sentralkomite	s. 23
KK-aksjonen	s. 24
Vi trenger flere slike som Birger	s. 26
FRA ARBEIDSPLASSEN	
Hva gjør vi med bedriftsforsamlingene?	s. 28
DEBATT	
Er virkelig SF og NKP vår »taktiske hovedfiende»?	s. 29
Om rekruttering. Noen spørsmål	s. 30
Kan SK-kadrene jobbe i smålag?	s. 32
Om ml'ernes klesvaner	s. 33
KLASSEANALYSE	
Kommentar til notatet om klasseforholda på landsbygda	s. 34
Om storbøndene	s. 35
Utkast til klasseanalyse av Trondheim	s. 36

Leder:

FAGFORENINGENE

– PARTIETS VIKTIGSTE ARBEIDSFELT!

I forrige nr. av TF startet vi en fast spalte som vi kalte »Fra arbeidsplassen». Dette var ment som en oppfordring til folk i bedriftslaga om å oppsummere erfaringene sine på ulike områder og bringe dem videre til andre. Det var også ment som startskuddet for en livlig debatt om vår politikk i faglige spørsmål, særlig om hvordan vi skal sette parolen »Gjør fagforeningene til kamporganisasjoner» ut i livet. Vi er alle enige om at det nye partiet trenger å styrke røttene i industriproletariatet, både i form av økt rekruttering derfra, og ved å utvikle en politikk som store masser av arbeidere slutter opp om. Dette kan vi ikke klare uten et intensivt og godt arbeid i industriproletariatets viktigste masseorganisasjon, fagforeningene. *Fagforeningsarbeidet er uten konkurranse det viktigste arbeidsfeltet i åra som kommer.* Den faste spalta »Fra arbeidsplassen» er bl. a. et forsøk på å markere dette.

Som dere ser, har ikke spalta denne gangen heller blitt stort mer enn overskriften. Hvis en bare ser på diskusjonsbladet vårt, skulle en ikke tro at MLG la særlig vekt på fagforeningsarbeidet. Stemmer det? Mange andre har sett seg blinde på at fagforeningene og klubbene i dag ikke er kamporganisasjoner, at de er lammet av sosialdemokratene og delvis gjort til redskaper for klassesamarbeid i stedet for klassekamp. En del vanlige arbeidere har gitt opp og gidder ikke lenger gå på møtene, »det nytter ikke, byråkratene sitter fast». Baude og hans gjeng i Sverige mener at fagforeningene er en del av statsapparatet, og at de derfor aldri kan bli kamporganisasjoner for arbeiderne. Men slike meninger har vel ikke vi? Vi har jo sjøl gjort konkrete erfaringer som viser at fagforeningene kan bli et mektig redskap i arbeidsfolks kamp bare det blir ført en riktig politikk der. Eller hva med Saudastreiken? Satt »byråkratene så fast» at de ikke var til å røre på når massene kom i bevegelse? Og hva med Sporveistreiken? Var foreninga der »en del av statsapparatet»?

Nei, kamerater. Vi veit at det går an å sette parolen »Gjør fagforeningene til en kamporganisasjon» ut i livet. Men vi må diskutere hvordan vi skal gjøre det, og vi må utveksle erfaringer. TF utfordrer arbeidsplassfolka våre til å bruke den spalteplassen vi har satt av til dem. Her er mange viktige saker å ta opp. Som en begynnelse nevner vi:

- Hvordan skal vi styrke demokratiet i foreninga og aktivisere folk? Er f.eks. klubbavis en god metode?
- Under hvilke forutsetninger skal ml'ere stille til styrer? Må vi ha massebasis, og i tilfelle hvor brei? Skal vi stille på program, eller skal vi gå inn for valg på grunnlag av tillit?
- Hva mener vi om lønna tillitsverv?

Her er nok å ta fatt i. I neste nr. går vi ut fra at spalta »Fra arbeidsplassen blir noe mer enn en pen vignett.

Red.

SKAL PARTIET DELTA I EN VALGFRONT?

VG har lansert muligheten av at stortingsvalget -73 blir «en ny folkeavstemning om EEC» – at f. eks. Høyre- og DNA-stemmer teller som ja-stemmer. Samtidig er det en reell mulighet for at det stilles anti-EEC-liste som springer ut av grupperinger i Folkebevegelsen. Det er fare for at en slik valgfront delvis vil bli retta mot det nye partiet og at partiet stiller til valg ved siden av (og delvis i kamp mot) denne.

Vi har diskutert en slik mulighet og vår linje i en slik situasjon. Vi mener det er viktig å starte en diskusjon om dette allerede nå. Er det i folkets og revolusjonens interesse å gå i valgallianse med andre grupperinger, f. eks. SF, SP, grupperinger sprunget ut av FB o. a.?

Lenin peker i «Radikalismen – kommunismens barnesykdom» på at bolsjevikene inngikk kompromisser og valgallianser med opportunistiske grupperinger. I 1907 dannet f. eks. bolsjevikene ved valgene til думаen en politisk blokk med de sosialrevolusjonære. Han sier videre: «Det er nødvendig, absolutt nødvendig for proletariatets avantgarde, for dets klassebevisste del, for det kommunistiske parti å gripe til taktiske manøvrer, overenskomster og kompromisser med forskjel-

lige proletariske grupper, med forskjellige partier og arbeidere og små eiendomsbesittere. Alt avhenger her av om man *forstår* å bruke denne taktikken til å *høyne* og ikke til å senke det *alminnelige* nivå for den proletariske klassebevissthet, og for den revolusjonære ånd, evnen til kamp og seier.» Lenin sier videre at det engelske kommunistpartiet bør foreslå en valgoverenskomst med opportunistiske ledere, med «forbehold om *fullkommen frihet* til agitasjon, propaganda og politisk virksomhet. Uten dette siste vilkår må en naturligvis ikke gå med på noen blokk, for det ville være forræderi.»

I en «EEC-valg»-situasjon tror vi det vil bli viktig å forene alle krefter som lar seg forene også i valget. Det kan bli en nødvendig del av kampen for å trygge seieren ved folkeavstemninga. Men en valgallianse må ikke bety at vi gir opp partiets sjølstendighet, men at det beholder sin fulle rett til å føre ut sin egen propaganda og agitasjon. Taktisk vil det bli viktig å være på offensiven. En del opportunistiske ledere vil være interessert i å danne en allianse som også er retta mot oss. Da er det viktig at partiet har *initiativet*, driver gjennom en slik allianse og ikke venter til den er dannet uten vår medvirkning.

ENSTEMMIG VEDTAK FOR Å STILLE!

Laget vårt har diskutert valget -73, og vi går enstemmig inn for at det nye partiet skal stille til neste stortingsvalg. Hovedgrunnen er at vi mener det er viktig å drive parlamentarisk arbeid i Norge i dag. For folk flest er »politikk» fremdeles i hovedsak det som skjer i Stortinget. Vi må ta hensyn til dette og møte massene på det nivået de er.

Hva skal en eventuell ml-er på tinget å gjøre? Laget vårt kom fram til to hovedpunkter:

1. Prøve, eventuelt i allianse med andre, å kjempe igjennom bra saker for folket.

2. Avsløre parlamentet. Ved å ha en mann på tinget kan vi i praksis avsløre hvordan tinget er i hendene på monopolkapitalen, ikke ved å holde allmenne propagandistiske taler, men ved å stille progressive forslag som massene støtter. Blir slike forslag kjempa igjennom, er det bra. Hvis ikke, kan vår mann der da oppsummere for folk *hvorfor* forslaga ikke gikk igjennom.

Laget mener også at den økte politiske interessen rundt stortingsvalget er en utmerka anledning til å presentere det nye partiet for store masser, komme ut med programmene våre og knytte mange nye kontakter.

De viktigste betenkelighetene våre gikk på to saker:

1. Vil det bli et politisk tilbakeslag, i form av demoralisering innad og dårlig propaganda utad, hvis vi får få stemmer?

Vi kom fram til at vi måtte stille realistiske mål og ikke skryte, verken innad eller utad, om at vi skal få »masse stemmer». Om vi får relativt få stemmer, betyr ikke det noe tilbakeslag hvis vi samtidig styrker oss gjennom å knytte mange nye kontakter og dessuten får gjort masse folk (som knapt veit det fra før) oppmerksomme på at vi eksisterer.

2. Må vi nedlegge massekampen mens vi driver valgarbeid?

Vi prøvde å tenke oss den situasjonen at det kom en stor streik midt under valgkampen. Erfaringene fra EEC-valgkampen viste at vi trass i maksimal innsats på dette området klarte å gjøre en god del med sykepleierstreiken. I dag står vi sterkere. Vi har bl. a. bedre grep om arbeidsdelinga. Hvordan vil det dessuten være å innlede et valgkamphusbesøk med å si: »Ja, nå er det spennende å se hvordan det går med den og den streiken. Vi i KP støtter streiken fullt ut, og i arbeidsprogrammet vårt står det hvordan vi har tenkt å arbeide for å støtte streiker og andre slags kamper som folk fører. I prinsipp-programmet vårt forsøker vi å trekke opp linjene for et samfunn der folk slipper å slåss mot utsugere for å få rimelige levevilkår osv. osv.» Sjøl om vi skal være på vakt mot ideer av typen »alle oppgaver tjener alle andre», så skulle det være rart om det ikke gikk an å kombinere støttearbeid med propaganda for partiet.

XXX-smålag

VI HAR VEDTATT Å GÅ INN FOR VALGKAMP -73!

Som resultat av en god og grundig diskusjon på valget -73 har laget vårt (med en avholdende) vedtatt å gå inn for at det nye partiet skal stille. Her skal vi bare ta opp noen få av de problemstillingene vi diskuterte:

1) Har vi ikke nok av tid til å vente? Vil det ikke svekke oss om stemmetallet ble lavt? Skal vi ikke først etablere KK som ukeavis og styrke vår stilling i industrien?

Det ble sterkt poengtert at vi aldri må tenke at vi har god tid. Eksempelvis kan dette understrekes ved å vise til Tyskland i 20–30 åra da fascismen raskt befesta seg og manglende massegrunnlag og organisering svekket kommunistenes kamp. Vi må alltid ta skritt framover uten å nøle ved tanken på at det hadde vel gått bedre senere.

Med tanke på KFML sin valgdeltakelse, ser en at selv om stemmeprosenten var lav, var jo likevel antallet velgere tilfreds-

stillende. En fikk også en slags oppsummering av status quo og det viktigste: KFML nådde ut til massene med politikken og programmet. Dette viser at vi ikke først må befeste oss sterkere, så stille til valg, men omvendt tenke at valgkampen i seg selv gir muligheter til å styrke oss på de svakeste sidene.

2) Er det riktig med hensyn til sikkerheten å offentliggjøre så mange navn?

Dette spørsmålet veide tungt for flere i argumentasjonen mot å stille til valg. Om partiet i framtida vil bli forsøkt stoppet, eller om folk på tinget arresteres, vil vi sikkert få bred støtte av folk som forsvarer de demokratiske rettighetene. Gjennom representasjon på tinget og deltakelse i parlamentariske valg står vi sterkere i kampen mot fascismen som vil bli forsøkt innført i det øyeblikke monopolkapitalen føler seg truet.

Østlands-lag.

VI STILLER IKKE I -73!

TF har denne gangen ikke fått inn noen innlegg for valgboikott i -73. Men vi mener at denne sida av motsigelsen også bør være representert i dette nummeret, derfor har vi sakså artikkelen under fra et lokalt diskusjonsblad.

Når jeg er mot at vi skal stille til valg høsten -73, er det fordi jeg mener det er taktisk feil. I hovedsak bygger jeg min vurdering på bevegelsens styrke, i første rekke den kvantitative siden av den.

Vi er ikke mange nok. Vår politikk ville nå ut til store deler av distrikts-Norge bare via et og annet valgprogram i radio og TV, og det er ikke nok. Det er ikke slik vi skal spre vår politikk, ikke i første rekke. Og innlegg i radio og TV *alene* gir oss ikke mange stemmer. Resultatet av valget kommer derfor til å bli tallmessig dårlig. Vi skal selvfølgelig ikke se oss blinde på det tallmessige resultatet, men vi skal heller ikke unnlate å vurdere følgene av et svært dårlig resultat. Taktisk sett er det en styrke for oss at våre motstandere tror vi er flere enn vi er.

Mao sier: »Enhver kvalitet manifesterer seg i en viss kvantitet, og uten kvantitet kan det ikke være noen kvalitet.» Jeg synes sitatet er relevant i denne sammen-

heng, for det er klart at vår kvantitative svakhet vil gi seg kvalitative utslag under valgkampen.

En noe annen sak: I de innleggene om valgdeltakelse som har stått i Tjen Folket, er valgdeltakelse stilt opp som et alternativ til valgboikott. Dette mener jeg er en forenklet og følgelig feilaktig problemstilling. Vi vet ennå ikke hva som blir det politiske innholdet i selve valgkampen. Skulle det f. eks. vise seg å bli et EEC-valg, ville det være sekterisk av oss å kjøre på boikott-linja. Det er greit at kampen mot EEC (og andre kamper) skal vinnes utenfor Stortinget, men skulle situasjonen tilsi at det går ut en frontparole om å stemme på partier som går inn for fortsatt kamp mot angrep på sjølråderetten, kan vi ikke stille oss til venstre med rene hender og si: Vi boikotter – under enhver omstendighet.

Medlem av boliglag.

JA TIL VALGKAMP I -73.

Spørsmålet om partiet skal stille til valg i 1973, har vore diskutert noen gonger att og fram i TF nå. I storlaget vårt har spørsmålet vore drøfta ein gong, og vi kom ikkje fram til noen konklusjon. Det følgjende står derfor for eiga rekning, men ein del moment har eg plukka opp frå debatten.

Prinsippielt meiner eg det er heilt riktig for eit kommunistisk parti å stille under dei rådande forhold. Noen av dei invendingane som har vore framme:

Sikkerheten. Organisasjonen vår er svak, men staten er heller ikkje fascistisk, det kan den bli når den revolusjonære rørsla er blitt sterk, men da vil partiet og ha blitt mye sterkare. Det er naudsynt at noen står offentleg fram i alle tilfelle, korleis skulle vi ellers få ført ut politikken vår? Det beste vernet ligg i massane, å svømme som fisken i vatnet.

Berre folkets kamp gir siger. Heilt riktig. I Stortinget vil det sitte opportunistgrupperingar som med glede »vil la seg presse av folkets» kamp. Skal vi la dei fremje sakene på ein måte som er til fordel for dei sjølve? Eller skal vi forfølge dei inn på tinget, ta opp aktuelle folkelege krav, danne front med ulike grupperingar og avsløre eventuelle opportunistiske utspel? Der som elles i samfunnet?

Stortingsmennene våre kan bli korrumpert. Ja, som alle partimedlemmer. Men eit parti som ikkje klarer å bekjempe

korrumpering, klarer heller ikkje å leie noen revolusjon.

Stortinget er ikkje lenger viktigaste avgjerdsinstitusjonen i staten. Nettopp, det er lenge sia så var tilfelle. Staten har stadig blitt meir korporativ. Ei mengd vesentlege spørsmål blir suverent avgjort av administrasjonen, og i de korporative råd og utval i departementa og direktorata, i forhandlingar mellom representantar for administrasjonen og sjefane i LO, NAF, Industriforbundet, NKL osv. osv. Stortinget kjeklar helst om mindre detaljspørsmål.

Men vi har eit parlamentarisk system her i landet, og trass alt så har Stortinget den *formelle* avgjerdsretten i alle lov- og bevilgningsspørsmål her i landet. Og nå vil eg stille eit kjettersk spørsmål:

Skal vi ikkje forsvare den borgarleg-demokratiske institusjonen, Stortinget, mot byråkatiets, monopolkapitalens og arbeidararistokratiets sameinte krefter, – mot korporativismen?

Det har alltid vore dei reaksjonære kreftene i samfunnet som ville svekke Stortinget. Først embetsmennene som vart mellombels slått ved den parlamentariske »revolusjonen» i 1884. Så dei antiparlamentariske tendensane hos Michelsen-folka før 1. verdskrig, og enda meir etter, med krav i retning av fag- og ekspertstyre. Denslags kom særleg frå Frisinnede Folkeparti, Fedrelandslaget o. l. Noen løp lina ut og inn i Quislings

parti, NS. Under og etter 2. verdenskrig dreiv noen sosialdemokratar og kanne-støypte eit «næringsting», eit slags andre-kammer ved sida av Stortinget. Forbilda var ikkje til å ta feil av. Vi bør heller ikkje glømme manipulasjonane fra 6. kolonnen i mai- og junidagane 1945.

Folket kan presse administrasjon, regjering LO-leiing og monopolkapital like så vel som storting og kommunestyre. Men det er mye lettare å presse stortingsmenn som kan sparkast ved neste val, enn «uavsettelege» embetsmenn. Press gir betre resultat når vi har folk på plassen. Føresetnaden er sjølsagt at partiet kontrollerer at dei ikkje fungerer som gislar. Og det er lettare å få folk inn på Stortinget enn inn i LO-leiinga, for ikkje å snakke om statsadministrasjonen om det skulle vere noen vits. Der kunne han berre gjøre nytte som agent, og vedkommande måtte ligge svært lågt i løypa.

Lenin har sagt (i Radikalismen) at parlamenta nok *historisk* har utspelt si rolle (etter oktoberrevolusjonen), men ikkje politisk.

Berre sjå på EEC-striden!

Det var folket som vann folkeavstemminga gjennom kamp. Men avgjera skjedde i formelt konstitusjonelle former. Presset var så hardt at regjeringa ikkje kunne rekne med 3/4 fleirtal på tinget. Einaste sjansen var folkeavstemminga, og den glapp. Heile EEC-kampen var eit glimrande døme på kombinasjonen parlamentarisk/utanomparlamentarisk kamp, på måten massekampen verkjar inn på den offisielle politikken.

Sigeren må tryggast, men kampen mot utviklingsbare handelsavtalar, og «samarbeid på andre område enn handel» (Korvalds regjeringserklæring) m.a.o. bakvegar til medlemskap, det blir ein mye meir krevande kamp. Skillelinjene blir mye meir uklare. Ormane kan krype fram og herje blant dei minst konsekvente og mest kortsynte EEC-motstandarane. Kor vanskeleg det er å reise ei masserørsle mot

ein handelsavtale, det ser vi frå Sverige. Nå som før må vi slåst mot alle EEC-fremjande tiltak, mange av desse kampavsnitta inngår i den folkelege frigjøringskampen allment. Breie rørslar vil reise seg for sjølråderett og sjølberging, for utvida fiskerigrense, mot avfolking av bygdene, mot miljøøydelegging, mot imperialismen, for fagleg kamporganisasjon, mot prisstiging, for folkeleg kultur, for kvinnefrigjøring osv. Desse rørslene vil arbeide både utafør og innafør parlamentariske forsamlingar. Dei vil skaffe seg representantar og allierte innan storting og kommunestyre, same kva vi gjør. Der vil progressive vedtak bli gjort, reaksjonære hindra, i lang tid frametter. Skal vi la andre «venstregrupperingar» få velje inn sine folk som vi kan heie på, utan at vi får parlamentarisk skit under neglane?

Nei, skal vi avsløre dei parlamentariske illusjonane hos folk, må vi gå inn i storting og kommunestyre og strekke dei politiske mulighetene som finst der så langt det går. Den siste illusjon vil ikkje forsvinne før klassestaten knuser heile parlamentarismen.

Så konkret til 1973.

Ut frå den situasjon det norske samfunnet er i, er det ingen tvil om at det er taktisk riktig å stille. Spørsmålet er om Partiet er i stand til å stille. Har vi krefter og folk nok i dei fleste fylka til å gjennomføre ein valkamp?

Og kva med alternativet? Skal vi boikotte, oppfordre folk til heller ikkje å stemme på EEC-motstandarar og andre progressive eller «progressive». Ein slik aktiv boikott vil vere like tid- og arbeidskrevande, som ein valkamp, og få ville gjennomføre den med særlig glød, trur eg. Nei, finn vi at vi ikkje skal stille, så seier vi ærlig rett ut at vi er ikkje sterke nok ennå. *Men eg trur ikkje lenger det er situasjonen.*

Programdiskusjon

IDRETTE ER UNDERVURDERT!

Arbeidsprogrammet behandler idretten under pkt. 2.8 Kamp mot undertrykking av barn og ungdom og pkt. 2.13 Støtt norsk språk og kultur. Under pkt. 2.8 står det: » I dag truer kapitalens profittbegjær utviklinga av masseidrett. Staten og kummunene gjør svært lite for å styrke idretten.» Dette munner ut i parolen »styrk masseidretten». Under pkt. 2.13 finner vi parolen »øk støtten til masseidretten.» Jeg mener at dette er altfor tynt. Analysen er overfladisk og *idretten er gitt alt for liten plass i programmet*. I det følgende vil jeg begrunne dette standpunktet, og til slutt foreslå en del forbedringer.

DEN STØRSTE MASSEORGANISASJONEN I LANDET – MED STOLTE PROGRESSIVE TRADISJONER.

Norges Idrettsforbund teller i dag ca.

800 000 medlemmer. Den er den største masseorganisasjonen i landet. Det er vanskelig å si hvor mange av disse som er aktive, men at det dreier seg om hundretusener er sikkert. Idretten er i dag en viktig del av folkets kultur og spesielt ungdommens. Det overveiende flertallet av norsk ungdom er en eller annen gang innom idrettsmiljøet eller har nær kontakt med det.

Norske idrettsfolk har stolte progressive tradisjoner. Skytterlagene (det vesentlige av datidas idrett) hadde stor betydning for den borgerlige revolusjonen i Norge og kampen mot unionen med Sverige (folkevæpning). Under krigen 1940–45 gjennomførte idrettsfolkene »idrettstreiken» som ble holdt ved like gjennom hele krigen. Den ble gjennomført i protest mot at tyskerne ville ha kontrollen over idret-

ten og bruke den til sine egne formål. Idrettsbevegelsen var også en av de fremste rekrutteringskildene til den militære motstanden.

Arbeidernes Idrettsforbund var i 30-åra et viktig våpen for kampen mot fascismen nasjonalt og internasjonalt. I 15 år var den et viktig redskap for å bekjempe degenerering hos den arbeidsløse ungdommen (alkohol og kriminalitet). Å bekjempe degenerering hos ungdommen i dag er også en viktig oppgave. Mye ungdom – spesielt i drabantbymiljøene – går på stoffer og alkohol. Idretten er en viktig del av ungdomsmiljøet, og å styrke det og trekke flere ungdommer med er et våpen mot stoffbruk, alkohol og kriminalitet.

Men folkets fiender har også brukt idrettsbevegelsen. I 20- og 30-åra ble streikebrytere verva og beskytta. Idrettslag ble meldt kollektivt inn i den halv fascistiske »Samfundshjelpen» (organisasjon for streikebryteri og væpna borgervern).

I Albania var idrettsorganisasjonene en av de viktigste masseorganisasjonene for kommunistene. Idrettsorganisasjonene som de italienske fascistene hadde dannet ble knust og erstattet med nye organisasjoner under ledelse av det kommunistiske ungdomsforbundet.

FORSLAG TIL FORBEDRING AV ARBEIDSPROGRAMMET:

Utgangspunktet for en analyse av idretten må være hovedmotsigelsen i idrettsbevegelsen. Etter hva jeg kan forstå går den mellom monopolkapitalen og deres folk i idrettsbevegelsen på den ene sida og det store flertallet av de aktive idrettsutøvere og tillitsmenn på den andre. Monopolkapitalen kontrollerer i dag idretten hovedsakelig gjennom a) direkte og indirekte, åpent og skjult økonomisk støtte og b) sine representanter i idrettsledelsen. De økonomiske

tilskuddene kommer bl. a. i form av reklame, direkte tilskudd til klubbene og særforbundene, investering i idrettsanlegg og gjennomføring av idrettsarrangementer. Noen eksempler på det siste: Coca-Cola-lekene, Veste-Hygea-lekene, Solostafetten, Behastevnet, Holmenkollstafetten (Aftenposten i samarbeid med idrettsklubben Tjalve), Landskytterstevnet (militæret).

Den politiske ledelsen i Norges Idrettsforbund ligger hos monopolkapitalen og dens representanter. I styret (15 stykker i alt) sitter bl. a. to tidligere stortingsmenn for Høyre, to storkapitalister, en direktør og en oberst. Videre dominerer de en del viktige utvalg. I særforbundene har de også sine folk, om enn i mindre grad.

For å sikre monopolkapitalens politiske kontroll er prinsippet om den »upolitiske» idretten gjennomført. På denne måten fratras idrettsfolk sine demokratiske rettigheter i idrettsbevegelsen – de politiske avgjørelsene tas av idrettsledelsen.

Folkets idrett – masseidretten – trues av monopolkapitalen. Toppidretten subsidieres og drives fram på bekostning av masseidretten. Dette kulminerer i proffidretten: Idrettsfolk blir lagt ut til kjøp og salg, og kapitalen suger penger ut av publikum og utøvere. Samtidig rammes idrettsfolk av statens og monopolkapitalens generelle forverringspolitikk. Idrettsplasser, parker og løkker blir beskjært. Idrettshaller forsøkes omgjort til supermarkeder (det gir større profitt). Bankerotte utkantskommuner bevilger lite eller ingenting til idretten. Til og med i mange godt stilte kommuner (f. eks. Oslo) synker bevilgningene. Monopolkapitalens linje for bevilgninger er at den lokale idretten skal få økonomisk støtte fra kommunene, sentralledelsen fra staten. På denne måten legges idrettsarbeidet i utkantskommunene ned pga. manglende bevilgninger. Et viktig krav å stille blir derfor at staten må ha ansvaret for klubbens økonomi.

Også på det »utenrikspolitiske» området forsøker monopolkapitalen å gjennomføre sin politikk. Deres folk i idrettsledelsen gikk lenge åpent inn for idretts-samkvem med Sør-Afrika. Idrettsfolk og resten av folket tok opp kampen mot dette og har klart å holde idrettsledelsen i tømme i denne saken. Til EM i Hellas sendte ledelsen et lag til tross for stor motstand blant de aktive og det norske folk for øvrig. De støttet også at Rhodesia skulle delta i OL.

Ut fra dette foreslår jeg følgende paroler (disse må muligens gjøres klarere og skarpere)

– **Til kamp mot monopolkapitalens grep om idretten.**

– **Fulle demokratiske rettigheter for idrettsfolk – vekk med den »upolitiske» idretten.**

– **Statlig ansvar for klubbenes økonomi.**

– **Forsvar idrettsanleggene mot monopolkapitalens profittbegjær.**

– **Nei til toppidrett på bekostning av masseidretten – økt støtte til masseidretten.**

– **Bekjemp proffidretten.**

– **Boikott Sør-Afrika, Rhodesia og Hellas.**

Ellers oppfordrer jeg bedriftsidrettsfolk til å ta opp bedriftsidretten i neste nummer av TF. Skoleidretten bør også tas opp.

Det er bra at idretten tas opp under punktet om barn og ungdom, flesteparten av idrettsutøverne er folk under 25 år. Men jeg tror likevel at idretten bør tas opp i sin fulle bredde under punktet om språk og kultur. Idretten er en nødvendig del av folkets kultur, kanskje aller viktigst for arbeiderklassen. Bedriftsidrett er et stikkord her. Dessuten er det viktig å kjempe for at alle aldersklasser blir dratt med i idretten under kapitalismen, og under sosialismen.

Truls

ER VI FOR Å LEGGE NED FORSVARET?

I prinsippprogrammet, under avsnittet om klassemotsigelsene i Norge, står det: »Militært er staten knyttet til og underlagt utenlandsk monopolkapital og større imperialistmakter gjennom NATO-medlemskapet. Det norske militærapparatet er kjerna i monopolborgerskapets stat, og det er rettet mot det arbeidende folket.»

Er vi for å legge ned forsvaret? Er vi ikke for å forsvare Norge mot inn-trengere? Er vi ikke for å forsvare fiskernes rettigheter hvis det blir 50-mils grense? Militærapparatet er ikke bare rettet mot det arbeidende folket. Her er det en motsigelse mellom nasjonal sjøl-stendighet som forutsetter et nasjonalt forsvar, og det at vi militært er koplet på imperialismen gjennom NATO. Men vi er ikke pasifister og nedlegger våpnene. Krig er først og fremst rettet mot det arbeidende folket. Disse må slaktes på slagmarkene etter ordre fra og i imperia-listenes interesser. Denne motsigelsen må likevel tas i betraktning fordi vi ikke er pasifister, ikke militarister. Dessuten har en stor del av den norske befolkningen arbeid i forsvaret på befalsnivå. Dette er et program også for dem.

Gulbrand.

OM SELVBESTEMT ABORT.

Jeg mener ml-bevegelsen skal støtte parola »fri abort» av følgende grunner:

1. Det er stadig flere norske kvinner som søker om abort. Antallet søkere steg med 100 % bare mellom -68 og -71. Stigningen er størst blant de unge og ugifte — og stigningen skjer over hele landet.

Dette gjenspeiler en virkelighet der stadig flere familier og enslige kvinner kommer i den situasjon at de ikke har materielle muligheter for å ta imot ungene. For sjølsagt er det klasseforskjeller også i dette spørsmålet. En undersøkelse foretatt i Oslo forteller oss:

- i området Sentrum der gjennomsnittsinntekten er lavest, boforholdene er dårligst og utdanningsprosenten på bønn, er det 6 % av kvinnene mellom 20 og 24 år som søker om abort.
 - i området Ullern/Vestre Aker der gjennomsnittsinntekten er høyest, der boforholda er best og bortimot alle de unge tar gymnaset, er søknadsprosenten om abort lavest.
2. Loven overlater i dag avgjørelsen til en legemnd på to. Søknadsprosedyren forutsetter at du har en lege i nærheten som du tør å gå til, og det har du slett ikke overalt i landet. Både avstander og redsel for moralsk indignasjon fratar mange muligheten til å søke.

Legemndene er vilkårlige i sine avgjørelser. Gifte kvinner er de som lettest får abort. Forakt for materielle vansker gjør det vanskeligst for kvinnene fra arbeiderklassen. Denne skal-

tinga og valtinga med makt kan gi så groteske forskjeller som f. eks. følgende: I 1971 innvilget nemda på Aker sjukehus 91,7 % av søknadene mens nemnda på Oslo Kommunale Kvinne-klinikk innvilga 54,5 %. Her får vi også ta i betraktning at tidligere gikk nettopp søknadene fra indre sone = Sentrum til OKK!

Legemndene forlanger total utlevering av livsforhold og den nød som fører til søknaden. Groteske historier som »skjemaet på Aker» og leger som tvinger kvinnene til å høre på fosterlyden før de bestemmer seg, viser oss også at ett av de viktigste kravene vi må stille er at kvinnen *ikke* skal gjennom denslags torturinstrumenter, men skal bestemme seg sjøl.

3. Arbeiderkvinnene er de eneste kvinner som gjennom historia konsekvent har slåss for retten til sjøl å bestemme om forholda var slik at abort var nødvendig.
4. Kampen for prevensjon- og seksualveiledning i grunnskolen vil ikke være nok aleine. Uansett prevensjon, vil alltid noen komme i den situasjonen der abort blir nødvendig. Men sjølsagt er både kampen for prevensjon og kampen for materielle muligheter en jævlig viktig kamp som vi kommunister må stå i spissen for!

Jeg tror ikke denne artikkelen gir nok materiale. Men jeg håper den kan starte diskusjon. Motsigelsen i spørsmålet går på hvorvidt vi kan slåss for fri abort nå, dersom vi vil unngå abort utenom i medisinske tilfelle under sosialismen. Jeg mener vi kan det, bl. a. utfra de punktene jeg har trukket fram!

Nina

DEN SOSIALISTISKE REVOLUSJON OG SMÅKAPITALISTENE.

(Sakset fra diskusjonsbladet til
XXX-storlag)

Med dette innlegget vil jeg reise diskusjon om hvorvidt utkastet til program for revolusjonen er tilfredstillende på spørsmålet om småkapitalistene.

Programutkastet sier følgende under delen om klassemotsigelsene i Norge: »Den tidlige kapitalismens frikonkurransen er i Norge vokst over i statsmonopolistisk kapitalisme. Monopolborgerskapet er skilt ut som herskende klasse ledet av et fåtallig finansoligarki.» »Gjennom enorme skatter og gifter på det arbeidende folket og visse grupper små- og mellomstore kapitalister trekker staten inn kapital som stilles til monopolborgerskapets disposisjon på ulike måter.»

»Utviklinga av den statsmonopolistiske kapitalismen har ført til skarpe motsigelser mellom monopolkapitalen og småkapitalistene. Gjennom skatter og avgifter blir store deler av deres profitt trukket inn i statens og monopolkapitalistenes lommer. Dette laget oppfatter staten og monopolene som sin fiende, men frykter samtidig revolusjonen og vil i den politiske kampen lett vakle mellom anti-monopolisme og reaksjon.»

Jeg er enig i denne analysen og mener at det er i tråd med den når utkastet til arbeidsprogram har et punkt om »Forsvar for småindustrielle og småhandelnde interesser mot monopolkapitalens og statens angrep.»

Jeg skal peke på noen forhold utover det som er sagt i sitatene for å understreke betydningen av å skille skarpt mellom monopol- og storkapitalistene på

den ene sida og småkapitalistene på den andre. På tross av sterke objektive motsigelser mellom småkapitalistene og staten/monopolkapitalen, så er småkapitalistene ideologisk sterkt knyttet til monopolkapitalen – stemmer Høyre. På denne måten utgjør de en viktig sosial støtte for den herskende klassen. Dette er særlig gunstig for herskerklassen og tilsvarende ugunstig for det arbeidende folket, fordi småkapitalistene i motsetning til monopolkapitalistene utgjør en relativt tallrik klasse. Dermed er småkapitalistene i stand til å ha en langt bredere direkte kontaktflate med andre klasser og grupper, først og fremst med den av småborgerskapet og funksjonærskiktet, men også enkelte andre deler av arbeiderklassen (formann/arbeidsledere). Med denne store kontaktflate (som delvis består av familieband) blir selvsagt også muligheten til å øve politisk innflytelse tilsvarende stor. Det blir dermed av strategisk betydning om småkapitalistklassen utvikler seg i anti-monopolistisk retning eller om den går i reaksjonær retning og fortsetter å støtte monopolene. Om det siste skjer vil denne klassen sannsynligvis bli det viktigste bruhodet for en fascistisk offensiv fra monopolkapitalen. Dette understreker nødvendigheten av at de revolusjonære har en taktikk for å trekke til seg deler av småkapitalistklassen som allierte i revolusjonen, og for øvrig i størst mulig grad nøytralisere resten av klassen.

Forutsetningen for en slik taktikk er at det finnes et objektivt grunnlag for den,

at revolusjonen vil sikre i det minste til dels småkapitalistenes interesser *som klasse*. Jeg mener at dette objektive grunnlaget ligger i at revolusjonen vil stoppe statens og monopolkapitalens press på småbedriftene, og dermed trygge disse bedriftenes stilling.

Det som står i programutkastet m.h.t. revolusjonens oppgaver i forhold til småkapitalistene er følgende:

»— Eksproprier all annen kapitalistisk eiendom etter prinsippet om forhandling, overtalelse og erstatning.

— Begrens fra første stund alle kapitalisters rettigheter og tillemp prinsippet om arbeiderkontroll i bedriftene.»

Jeg er ikke uenig i at dette er nødvendige oppgaver for den sosialistiske revolusjonen. Det jeg vil stille spørsmål

ved er om revolusjonens forhold til småkapitalistene kommer tilfredsstillende og dermed taktisk riktig til uttrykk bare gjennom de to siterte kravene. Bør det ikke peke direkte på at revolusjonen vil sikre og trygge alle småbedrifter, at det vil bli slutt på statens og monopolkapitalens undertrykking og økonomiske utpressing, at småkapitalistenes undertrykking og økonomiske utpressing, at småkapitalistenes redning dermed ligger i at monopolkapitalen og deres stat blir knust. Jeg mener dette gjelder spørsmålet om en riktig taktikk i de forskjellige fasene av den sosialistiske revolusjonen, og nødvendigheten av å skille mellom revolusjonens umiddelbare oppgaver og spørsmål som må løses på lengre sikt.

Arnfinn

ER NORSK SJØLSTENDIGHET MULIG?

I forbindelse med diskusjonen av programutkastene har mange satt spørsmålsteget ved slike saker som: Sjølråderett under kapitalismen, inklusive muligheten for sjølbergning, sjølstendig økonomi osv., muligheten for forsvar mot utenlandsk militært angrep, spørsmålet om sjølforsynt land under sosialismen. Folk har spurt: Er slike tiltak mulige i et lite og svakt land som Norge?

Kjernen i dette er: «Er norsk sjølstendighet mulig?» Sjølråderett, sjølstendig forsvar og sjølforsyning er alle underspørsmål under dette. Med andre ord, det gjelder ett av de mest sentrale punktene i programmene våre. Derfor er det viktig at vi diskuterer disse sakene grundig, både innad og med massene, men også fordi vi blir.

DET ENESTE PARTIET SOM ARGUMENTERER FOR SJØLSTENDIGHET

Lenin skrev ikke mye om Russlands muligheter til å være sjølstendig (skjønt han skrev om den russiske sosialismens evne til å overleve uten sosialisme i Europa.) Men Russland er et stort land. Bare noen få ville bestride at Russland kan være sjølstendig. Norge derimot er et lite land, og vi bombarderes fra alle kanter med påstanden om at Norge ikke kan forsvare seg.

Borgerpartiene med DNA i spissen har i årtier hamret inn i folket at norsk sjølstendighet er umulig: først på det militære området (NATO) og når det gjelder økonomi og politikk (EEC). Både russerkrekken og argumentene om svak og

usjølstendig norsk økonomi har hatt betydelig gjennomslagskraft. Ingen partier eller politiske krefter utenom oss har i de siste ti-åra møtt denne argumentasjonen ved å hevde at sjølstendighet er mulig. SF har f. eks. på det forsvarspolitiske området hevdet at »ethvert forsvar er umulig i atomalderen» og at siden Norge ikke kan forsvare seg, kan vi like godt avruste. NKP har formelt anerkjent sjølstendigheten, men har ikke kommet med konkrete argumenter for den. Bak det hele lurer håpet om at vi nok kunne få »hjelp» fra Øst-Europa. Folkebevegelsens utredninger tar nesten bare opp spørsmålet om bevaring av den nåværende begrensede økonomiske sjølstendigheten. De forklarer ikke hva som kan gjøres i tilfelle blokade, for ikke å snakke om militært angrep.

Følgelig vil det eneste partiet som argumenterer for norsk sjølstendighet i den første tida måtte vente hard strid. De fleste (også blant folk som sympatiserer med oss) vil først spontant avvise tanken om at vi i det hele tatt kan seire overfor en utenlandsk invasjon. Gærne ideer finnes overalt både til høyre og »venstre». JA-bevegelsens demagogi, SFU-ere som anammer trotskistenes »røde Europa» som eneste håp, baudisten Sven Berg som sier at all nasjonal sjølstendighet er umulig under kapitalismen. Alt dette er under de nåværende forholda helt naturlig.

Dette viser at vi ved starten må gjøre en grundig jobb, for å trekke klare skillelinjer på et spørsmål der vi delvis står aleine og vil få motbør. Jeg skal peke på noen av de viktigste områdene vi må ta opp for å kunne begrunne konkret at

NORSK SJØLSTENDIGHET KAN FORSVARES

Kommunistene hevder at det norske folket, dersom det tar saka i egne hender, kan bygge et fritt og sjølstendig sosialistisk Norge, uansett utviklinga i nabolanda

og uansett om stormaktene går imot det. Vi hevder at økonomisk, militær og politisk sjølstendighet for et lite land som Norge er fullt ut mulig. Vi hevder også at Norge har forutsetningene for å forsvare seg mot militært overfall og mot økonomisk blokade. Og vi hevder at det er mulig å forsvare det som finnes av norsk sjølstendighet, en sjølstendig økonomi, sjølstendig utenrikspolitikk osv. under kapitalismen – ja, at den under spesielt gunstige forutsetninger, med kraftig kamp fra folket i Norge og i andre land, til og med kan utvides.

Vietnams eksempel viser at i vår tid er det slik at »En svak nasjon kan nedkjempe en sterk nasjon, en liten nasjon kan beseire et stort lands aggresjon dersom det bare våger å reise seg til kamp, gripe til våpen og ta sitt lands skjebne fast i sine egne hender» (Mao Tsetung). Dette gjelder ikke bare alment for hele verden, men også spesielt for Norge. Dette kan vi hevde ved å vise til

1. NORGES NATURRESSURSER

Her trenger vi en vitenskapelig gjennomgang av hva som finnes av naturressurser: metaller og mineraler til industriproduksjon og anleggsvirksomhet, kraftreserver, dyrkbar jord, fiske osv. En slik gjennomgang vil uten tvil vise at norsk sjølforsyning og sjølstendig økonomi er mulig, forutsatt allsidig og balansert utnyttelse til folkets beste (i motsetning til kapitalismen, som delvis lar ressurser ligge unyttet og delvis driver rovdrift på dem ut fra profittinteresser.)

2. NORGES PRODUKTIVKREFTER

Her trengs en gjennomgang av industri, gruvedrift, jordbruk, fiske, kommunikasjon osv. Maskinelt utstyr, dyrka mark m.m. Menneskene, deres antall, spredning, skoling. Dette vil vise at sjølforsyning og sjølberging i relativt høy grad er mulig sjøl ut fra dagens utbygging

av Norge, forutsatt at det ble ført en politikk som tok sikte på det. Dette kan trolig påvises ganske lett med grunnlag bl.a. i krigen.

Såvidt jeg skjønner var Norge sjølforsynt med de fleste varer under krigen. Riktignok på et nivå som betydde levestandardsenkning for folket, men samtidig skal man huske på at landet i tillegg til sine egne fødte på hundretusener av okkupantenes soldater og også på andre måter ble blødd av Tyskland. Bl.a. viser vel dette at Norge kan være sjølforsynt med matvarer – ettersom Norge vel neppe importerte brødkorn(?) men likevel fødte på sin egen befolkning pluss okkupantarmeen og dessuten eksporterte poteter som blei brent til alkohol i Tyskland.

3. NORGES HANDEL

Her kan vi vise at grunnlaget for en sjølstendig norsk handelspolitikk finnes ut fra at mange norskproduserte varer har stor betydning for våre handelspartnere. Samtidig at den norske utenriks-handelen ikke behøver å ha avgjørende betydning for norsk sjølbergingsøkonomi og såleis ikke er et argument for norsk underordning under fremmede makter. Videre bør vi holde fram at en utvikling i retning av ensidighet og avhengighet i handelen er i gang og fremmes av monopolene og deres stat.

4. MULIGHETEN FOR SJØLSTENDIG POLITIKK I DAG

Norsk sjølstendighet er mulig ut fra naturressursene, produktivkreftene og handelen. Det som hindrer norsk sjølstendighet i dag er ikke de naturlige forutsetningene, men den politikken som føres av monopolene og deres stat. Skritt for skritt forsøker de å rive vekk grunnlaget for norsk sjølstendighet: allierer seg med utenlandske imperialister på

område etter område (NATO, Marshall-»hjelp«, EFTA, EEC, utenlandsk kapital osv.) ødelegger og feilutnytter naturgrunnlaget og produktivkreftene, driver ensidig og avhengighetsskapende handel.

Den nasjonale sjølstendigheten kan i dag bare forsvarers gjennom folkets kamp, gjennom breie enhetsfronter av og rundt det arbeidende folket for å slå tilbake framstøt på ulike områder (økonomisk, politisk, militærpakter, imperialistisk kultur). Så lenge det finnes imperialisme er sjølstendigheten aldri vunnet én gang for alle, den kan bare sikres ved at den stadig forsvarers i kamp.

5. MILITÆRT ANGREP – ØKONOMISK BLOKADE

Muligheten for sjølstendig politikk avgjøres ikke bare av muligheten for en sjølstendig økonomi, men i siste instans også av muligheten for militært sjølforsvar.

Noen sier at ingen vil angripe oss. Det trur vi ikke er riktig. Imperialismakter som i visse situasjoner kan tenkes å ville angripe oss er: USA, vesteuropeiske makter med Tyskland i ledelsen, Sovjetunionen. I dag truer hovedfaren fra USA og Tyskland fordi disse landa har store økonomiske og militære interesser å forsvare i Norge. Historiske erfaringer viser at små land ofte blir angrepet av store land som de står i et lakeiforhold til, fordi de store landa ønsker å sikre sine interesser. Eks.: Frankrike-USA angrep Vietnam, USA angrep Domingo og sto bak oberst-kuppet i Hellas, Sovjetunionen angrep Tsjekkoslovakia.

Planer for slike angrep foreligger. De kan ta forskjellige former: Statskupp av innenlandske generaler, evt. innmarsj av fremmede tropper med regjeringas sanksjon, begrensa eller stor invasjon med »nøytral« eller motvillig regjering.

Den norske regjeringa har sabotert forsvaret av Norge ved å slippe den sannsynlige angriperen inn i landet, la ham opprette baser, lage grundige kart osv. Angriperen står derfor i en vesentlig bedre situasjon enn nazistene gjorde i 1940.

I slike situasjoner kan landet ikke forsvares av det borgerlige forsvaret, som kanskje hjelper okkupanten eller til og med sjøl fungerer som imperialistenes leiesoldater, slik som i Hellas. Sjøl om forsvaret blir mobilisert, kan det ikke gjøre virkelig motstand. Det er bygd for å slå ned på folket, ikke for å forsvare det. Offiserskorps som er infiltrert av agenter for de mest sannsynlige fiendene, folkefiender, fascister osv. (ikke alle, men mange) rakner og smelter bort under kamp med fiendestyrker.

Likevel kan landet forsvares. Vi tar avstand fra ideen om at »Norge ikke kan forsvares i atombombens tidsalder.» Ved at folket sjøl mobiliseres og slåss en folkekrig på lang sikt, kan vi vinne over en angriper. I første omgang må vi nytte strategisk defensiv med gerilja som hovedmetode: dvs. ikke prøve å stoppe fienden og seire over ham i ett slag, men slippe ham fram samtidig som han bremses, hindre ham i å okkupere hele landet, drive sabotasje, påføre ham tap og stadig gi ham nålestikk slik at han aldri får ro og aldri får kontroll. Slik gradvis bygge opp egne krefter gjennom kamp samtidig som fienden tappes og folkeopinionen i fiendens land og andre land reises mot ham. Til sist blir man i stand til

å ta offensiven, vinne over ham og jage ham ut. Dette er en hard vei å gå, men vi trur likevel den vil være bedre enn å la landet forbli underlagt fremmede imperialister som sikkert før eller seinere vil føre oss ut i de største katastrofer.

At dette er mulig bevises både av folkekrigens erfaringer i mange små land, av erfaringene fra kampene mot tyskerene under siste krig i Europa og av krigen i Norge spesielt. Norge er skapt for denne typen krigføring. Tvilstomt om sjøl en meget sterk fiende kan besette hele Norge dersom det mobiliseres mot den. Norge må besettes av infanteri til fots dersom forsvarene utnytter de naturlige forutsetningene.

Forutsetninga er folkets eget sjølstendige forsvar. Vi må ikke la den borgerlige statsmakta bestemme om kampen skal nedlegges – den vil villede kampen og kapitulere. Folket må opprette frivillige styrker, kreve våpen og om nødvendig ta dem. Folket må kjempe sammen med alle offiserer og enheter fra de regulære styrkene som vil kjempe, men de kommer til å være et mindretall og kan ikke gjøre jobben for folket.

Konklusjonen vår blir at norsk sjølstendighet er mulig: at vi har ressurser til å bygge opp en sjølstendig og sjølberga økonomi, og at vi kan forsvare vår sjølstendighet militært. Men skal vi klare å overbevise andre om dette, må vi bruke konkret stoff i propagandaen vår. Å få fram slikt stoff er en viktig del av programdiskusjonen. Sett i gang!

Tørber.

HVA ER »NASJONAL OG FOLKELIG» KULTUR?

I MLGs forslag til prinsipp- og arbeidsprogram blir det på kulturens område bl. a. stilt paroler mot imperialismens reaksjonære kultur og for den proletariske, folkelige og nasjonale kulturen. Jeg har diskutert disse spørsmålene både med uorganiserte progressive kulturarbeidere og med kamerater i bevegelsen. Vi diskuterte i hovedsak musikkens stilling, og derfor kommer dette også til å prege artikkelen.

Det var stor enighet om at programmene i hovedsak drar opp de riktige linjene for en kulturpolitikk som virker i folkets interesse. Jeg selv og mange av de jeg diskuterte med stilte seg imidlertid tvilende til hva som ligger i begrepet »den proletariske, folkelige og nasjonale kultur». Ingen kunne si noe konkret om hva som burde være innholdet i dette begrepet. Det viste seg at vi trenger en presisering og utdypning av hva »nasjonal, folkelig kultur» skal bety. Jeg skal ta opp noen av problemene her – ikke for å løse dem – men for å forsøke å stille dem skarpt. Jeg tror dette er viktig for at begrepet »folkelig kultur» ikke skal bli et magisk ord, en tom frase. Å se prob-

lemene klart er et viktig ledd i kampen mot dogmatisme og sekterisme på alle områder.

De kulturarbeiderne jeg diskuterte med, mente at visse punkter i programmet pekte i retning av en viss sekterisme. De mente at de sjøl ofte var blitt møtt med feiende generaliseringer på løst grunnlag fra ml'ernes side, av dogmatisme og sekterisme i kultursynet. Men samtidig framholdt de at de også hadde møtt en mer positiv holdning fra de kameratene som tydeligvis hadde tatt parolene om støtte til kulturarbeiderne på deres egne premisser mer alvorlig. De ml'erne jeg diskuterte med, viste seg å ha temmelig vage forestillinger om hva en skulle legge i begrepet »nasjonal, folkelig kultur», for den del også i begrepet »monopolkapitalens reaksjonære kultur». En del lot til å mene at det siste betydde slik kultur som en i vårt samfunn pleier å kalle »vanskelig kultur», at det f. eks. var sånn musikk »der en ikke kan høre melodien» eller »som ikke bruker normalskalaen». Jeg tror vi skal være svært forsiktige når det gjelder den såkalte »vanskelige» kulturen. I arbeidsprogrammet står det at

vi krever »bort med sensur på folkelig kultur i radio, TV og avisene». Det er liten tvil om at den typen musikk som er hardest utsatt for denne sensuren er nettopp mye av den såkalte »vanskelige» musikken, f. eks. den progressive rocken og jazzen (som opplagt bygger på folkelige tradisjoner). Monopolkapitalen forsøker å reise murer mellom sin ideologiserende drittkultur og den »vanskelige» musikken. Den første er »for folket», mens den siste er for »eliten». Dette må vi som ml'ere bekjempe, og derfor må vi støtte de typene »vanskelig» musikk som har sine røtter i folkelige tradisjoner. For å kunne gjøre dette effektivt må vi bekjempe borgerlige og reaksjonære ideer i våre egne hoder. Vi må bekjempe konservatisme og uvitenhet i vårt eget kultursyn. Vi må akseptere og respektere kulturarbeidernes håndverk og stille oss åpne for deres kritikk av stagnasjonen i vårt eget kultursyn. Ingen har fått det for seg å kreve at våre progressive diktere skal skrive rim. Hvorfor skal ikke også musikerne ha lov til å utvikle musikken sin til nye former?

HVILKE BORGERLIGE IDEER FINNES I HODENE VÅRE?

Jeg skal ta opp noen eksempler, som jeg mener å ha merket i diskusjoner med kamerater i bevegelsen.

1. Blant en del finnes det tendenser til anarkisme i synet på hva som er den folkelige musikken. Den viser seg oftes i et mekanisk syn på forholdet mellom politikk og musikalske ytringsformer. En del mener at grupper også spiller god musikk fordi de har et korrekt politisk budskap. Mange tror rett og slett at det er »folkelig» å spille falsk og syngende dårlig, at det å være flink er foraktelig og »borgerlig». Tvert imot dette må vi ta ledelsen også på musikkens område. Det å utvikle gode politiske tekster medfører ikke automatisk at en utvikler musikken

(Se mer om dette i Maos tale på Yenan forum for kunst og litteratur.)

2. En del kamerater mener at folkelig kultur er det samme som den kulturen som er utbredt i arbeiderklassen. En del har hevdet at f. eks. den tidlige Elvis Presley, Little Richard og Rolling Stones var progressiv og folkelig fordi den hovedsaklig hadde forankring i arbeiderklassen. Dette er bare delvis riktig. En glemmer da at disse musikk-typene nettopp var monopolborgerskapets degenererte musikk, fordi den forutsatte en kommersialisering og utbytting av den svarte folkelige musikken. Grammofonmonopolene slo mynt på den svarte folkelige kulturen gjennom å presentere den i en utvannet og degenerert form.

3. En del har byggeromantiske forestillinger om hva som er folkelig kultur. De tror at folkelig kultur bare er forindustriell kultur. En del progressive kulturarbeidere mente at parolene om støtte til den nasjonale og folkelige kulturen i prinsippprogrammet hovedsaklig ga assosiasjoner til »hardingfele og folkeviseleik». De mente sjølsagt ikke at det var feilaktig å støtte disse kulturtypene – tvert imot – men at formuleringene i programmet var altfor snevre, og at man dermed inntok en sekterisk holdning til flertallet av kulturarbeidere.

HVOR KOMMER TENDENSENE TIL SEKTERISME FRA?

Jeg tror disse kommer klarest fram i arbeidsprogrammet. Der setter man opp en hovedmotsigelse mellom »monopolkapitalens reaksjonære kultur og den norske folkelige kulturen basert på folkets egne tradisjoner». Jeg tror ikke dette er en beskrivelse av virkeligheten, men av en idealtilstand. Følgelig mener jeg at tendensene til sekterisme kommer fra idealistiske forestillinger om hvor hovedmotsigelsen går i dag på kulturens område. Det blir nemlig svært vanskelig å

bestemme »den norske folkelige kulturen basert på folkets egne tradisjoner» på en måte som ikke blir så snever at bare et lite fåtall kulturarbeidere objektivt sett blir de som står mot monopolkapitalens reaksjonære kultur. Tar vi musikken som eksempel viser dette seg klart: Den musikken som *i dag* står mot monopolkapitalens degenererte opium-kultur (f. eks. svensktoppen) bygger svært sjelden på norske tradisjoner, men på andre folkelige tradisjoner, som av og til er blitt integrert med våre egne tradisjoner. Hovedsaken er derfor ikke i dag å tro at vi har en bred nasjonal og folkelig kultur med virkelig massebasis, men å gå ut fra dagens situasjon hvor hovedmotsigelsen står mellom monopolkapitalens reaksjonære kultur og folkets progressive kultur. I dag er det viktigst å støtte de typene folkelig kultur som virker progressivt, dvs. i folkets tjeneste. Dette kan bety mange ting: Det kan bety at man støtter progressiv musikk (dvs. uten tekst) som bekjemper monopolkapitalens degenererte og ideologisk undertrykkende kultur. Det kan bety at man støtter alle kunstnere som stiller sin kultur i folkets tjeneste, f. eks. ved å opptre på anti-kapitalistiske og anti-imperialistiske arrangementer. Det må sjølsagt bety at man støtter den nasjonale folkelige kulturen og spredning og videreutvikling av denne i folkets tjeneste. Det må bety at man støtter norske kulturarbeidere på deres egne premisser, dvs. uten å stille opp sekteriske ideer om hvilken skala de skal bruke eller hvor raskt og høyt de skal spille. Dette var noen eksempler på eksterne tiltak. Internt betyr støtten til folkets progressive kultur at vi må ta kamp mot borgerlige ideer hos oss sjøl som ble nevnt tidligere. Bekjemp stagnasjon og konservatisme i vårt eget kultursyn! Vi må ha breie diskusjoner om hva som er folkelig og proletær kultur. Vi må utvikle en skikkelig og vitenskapelig (sosialistisk) kulturpolitikk, som forener

alle de som lar seg forene i kampen mot imperialismen og kapitalismen.

Å i dag hovedsaklig basere seg på »den norske folkelige kulturen basert på folkets egne tradisjoner» fører til at en avgrenser seg fra de store massene av kulturarbeidere, fra ungdommen og fra folk flest. Det innebærer sekterisme. Det splitter grupper av folket på subjektivt grunnlag. I dag stiller stadig flere kulturarbeidere fra ulike tradisjoner sin kultur i folkets tjeneste. En del progressive rock- og jazzgrupper begynner å ta sin musikk i bruk for å bekjempe imperialismen (f. eks. gruppa Chicago). Dette er musikk som norsk ungdom interesserer seg for i stigende grad, og med økt interesse for kvalitativt høytstående musikk følger interessen for egne nasjonale og folkelige tradisjoner. (jfr. f.eks. grupper som Arbeite & Fritid, Contact og Skåggmanslaget). Vi må støtte opp under denne utviklingen og ikke ha sekteriske forestillinger om at den folkelige musikken i dag er identisk med den forindustrielle musikken. Vi kan best gjennomføre denne støtten ved å støtte norske kunstnere som bygger på folkelige tradisjoner og gjennom å mobilisere stadig flere kulturarbeidere til deltakelse i folkets kamp. Dette gjør vi ikke gjennom mangel på respekt for det som kulturarbeiderne driver med, eller gjennom å føre fram idealistiske analyser som umiddelbart vekker kulturarbeidernes mistenksomhet. Det er bare monopolkapitalens internasjonale kulturindustri som tjener på dette. **AVVIS DERFOR ALL SPLITTELSE PÅ SUBJEKTIVT GRUNNLAG. BEKJEMP MONOPOLKAPITALENS REAKSJONÆRE KULTUR FULL STØTTE TIL FOLKETS PROGRESSIVE KULTUR STØTTE TIL NORSKE KULTURARBEIDERE MOT UTENLANDSK KULTURMONOPOL.**

Selim

SVAR TIL SELIM

Jeg tror din kritikk peker på en viktig svakhet ved kulturpunktet i arbeidsprogrammet: Punktet skiller ikke klart nok mellom motsigelsen kulturarbeidere/monopolkapital og innholdet i kulturen. Monopolisering av kulturproduksjonen river i dag det materielle grunnlaget vekk under kulturarbeiderne. Skal de kunne leve av kunsten sin, må de lage «kunst» på monopolkapitalens premisser, dvs. bestselgere, hit-plater og spekulasjonsfilmer. Det viktigste i vår kulturpolitikk er å bekjempe denne monopoliseringa, og slåss for å sikre kulturarbeiderne slike vilkår at de står relativt fritt til å lage slik litteratur, musikk og film de sjøl vil, uten å risikere å sulte i hjel. Jeg mener at dette også er hovedsida ved programforslaget slik det nå står. Hvis du ser på de konkrete kravene, så går vi inn for støtte til lokalaviser, tidsskrifter, små forlag, teatre, orkestre osv. Det står ikke et ord om at forlagene bare må gi ut nasjonale og folkelige bøker, teatrene spille nasjonale og folkelige stykker osv. for å få vår støtte. Å stille slike krav ville virkelig være sekterisme.

Hovedsida ved vår kulturpolitikk må altså være å støtte kulturarbeidernes kamp mot monopolkapitalen, uansett innhold og form i den kulturen de skaper. Men det er klart at vi også har visse meninger om hvilken type kultur som er progressiv. Jeg er enig med deg i at det ikke er så enkelt å trekke skillelinjene her. Å granske en kunstforms stamtre for å finne norske folkelige røtter før en godtar den som progressiv, virker nokså meningsløst. Det viktigste må være hvordan den fungerer i dag. På den andre sida er det klart at det er en viktig oppgave å ta vare på og videreutvikle den kulturen som en virkelig kan si bygger på nasjonale,

folkelige tradisjoner.

Det eksisterer en motsigelse mellom monopolkapitalen og det overveiende flertall av kulturarbeidere. Det eksisterer også en motsigelse mellom reaksjonær og progressiv kultur, dvs. kultur som i hovedsak virker til å befeste borgerlig ideologi og kultur som i hovedsak tjener folket. En kulturarbeider som objektivt har monopolkapitalen som fiende, kan godt skrive en i hovedsak reaksjonær bok. Det har vi mange eksempler på. Men skal vi dermed gå inn for at han ikke får stipend eller annen støtte, slik at han kan fortsette å skrive bøker? Jeg mener nei. Men det er klart at vi skal kritisere boka hans og prøve å få ham til å forstå at han skriver mot folkets og sine egne interesser. En slik diskusjon fores bl.a. i Profil.

Så en sak til i din artikkel: Du skriver at en del ml-ere har liten respekt for kulturarbeidernes håndverk og tror det er folkelig å syng falskt. Jeg er enig i at vi skal ha respekt for kulturarbeidernes håndverk og legge vekt på en god form, ikke bare et riktig innhold. Men vi må ikke få så stor respekt at vi blir sittende stille og stumme i ærbødighet overfor «de store kunstnere». Kulturen er noe folket sjøl skal kunne ta i bruk, ikke noe de bare skal se og høre på. Mange fæle rim og haltende rytmer kommer ut av sommerleirene, men det er underordna i forhold til det at folkets egen skaperkraft utløses. I dag tror jeg kampen mot perfektionismen er viktigere enn kampen mot kulturforakten når det gjelder å aktivisere mange i kulturelt arbeid. Men det betyr sjølsagt ikke at vi er mot fine rim og gode rytmer.

MAJA

OM NOMINASJONER TIL DET NYE PARTIETS SENTRALKOMITE.

Nominering av kandidater til sentralkomiteen i det nye partiet er i full gang. Valgkomiteen har fått inn en lang rekke navn fra alle kanter av landet. Folk har vært dristige og nominert mange, det er bra. Allerede nå har vi grunnlag for å fremme forslag på en bra sammensatt komite, dvs. en komite som består både av arbeidere, funksjonærer og intellektuelle, av menn og kvinner, av folk som til sammen har erfaring fra de fleste frontavsnittene i klassekampen.

Likevel er vi fremdeles interessert i nye navn. Særlig ber vi folk tenke på om de ikke kjenner noen flere arbeidere og kvinner som bør nomineres. I vår organisasjon legger vi ofte mest merke til dem som er frampå med lange, fine innlegg om teoretiske spørsmål. Kvinner er vanligvis mer tilbakeholdne enn menn, og arbeidere har det ikke alltid med å svinge seg opp til de store teoretiske høyder. Derfor blir kvinnes og arbeidernes kvaliteter ofte oversett. For det er ikke nødvendigvis de flinkeste talerne som er best skikket til å lede organisasjonen. Mange arbeidere har f. eks. 10–20–30 års direkte erfaring fra klassekampen under skiftende forhold. Trenger ikke sentralkomiteen i det nye partiet den erfaringen? Er en »høyt skolert» intellektuell med et par års politisk praksis bak seg mer framskreden enn en arbeider som har slåss for arbeidskameratens interesser gjennom fagforeninger o. l. i 20 år?

Dette betyr sjølsagt ikke at sentralkomiteen ikke også trenger intellektuelle menn med gode talegaver. Men det er ikke noen særlig fare for at de skal bli oversett når folk setter seg ned for å nominere. I arbeidet med å få en sentralkomite som virkelig består av partiets beste krefter må vi imidlertid ikke overse noen. Altså, gransk rekkene på ny og kom med flere forslag på kvinner og arbeidere!

Kamerat i valgkomiteen

1. MAI 1973

Kamerater medlemmer!

Storlagsstyrene alle steder utenfor Oslo, Bergen og Trondheim har fått beskjed om å ta stilling til hvilke steder i distriktet laget skal hjelpe til med å få gjennomført *demonstrasjoner og møter 1. mai 1973*. Er vi tidlig ute, skal vi få større og flere demonstrasjoner enn noen gang før. Spor derfor storlagstyret om de har gjort som de skulle!

kamerat i SK som jobber med
organisasjonsspørsmål.

KK-AKSJONEN!

DIREKTIV: ABONNER PÅ KLASSEKAMPEN FØR JUL!

– til alle medlemmer og lagsstyrer –

a) Alle medlemmer skal abonnere på ukeavisa **KK**. Vurder sjøl, ut fra forholda, om enkelt- eller gruppeabonnement egner seg best.

b) Sørg for at alle støttelagsmedlemmer, nære sympatisører, **KK**-kjøpere osv. spørres om de vil abonnere. Målsetting: Flest mulig abonnenter, enkelt- eller gruppeabonnenter ut fra hva som er praktisk.

c) Frist: i dette året må abonnementene/beskjed om gruppeabonnement være inne hos **KKs** redaksjon seinest 24. desember.

OPPFORDRING TIL ALLE MEDLEMMER: GI KLASSEKAMPEN I JULEGAVE!

Gi **KK** i Jule- eller nyttårgave til familie, venner og andre. Gi oppfordringen videre til sympatisører, støttelagsmedlemmer og andre progressive.

KLASSEKAMPEN: PARTIETS VIKTIGSTE PROPAGANDAMIDDEL

I løpet av 1973 skal det nye kommunistiske partiet stiftes i Norge. Klassekampen vil være hovedredskapet for å føre partiets syn ut til massene. Den vil være vårt *kollektive ansikt* utad. Avisa vil være avgjørende for å etablere partiet i folks bevissthet. Uten ei bra ukeavis spredd i stadig større omfang, intet sterkt parti.

Derfor er det viktig at vi kommer i gang raskt. Vi har samlet nok midler til at vi kan komme i gang fra nyttår. I januar februar skal vi sette i gang en kraftig kampanje for å verve abonnenter.

Men forutsetninga for at denne skal gå bra, er at vi skaffer en solid grunnstamme av abonnenter for jul. **DERFOR: GÅ I GANG – VERV ABONNENTER NÅ!**

ABONNENTER OG SIKKERHETEN

Gruppeabonnenter er en grei ordning, like sikker som vår nåværende kommisjonærordning.

Men hva med enkeltabonnenter? Gjennom postverket kan det lages lister av slike til overvåkninga, heter det. Det stemmer nok. Men hva er viktigst? Å spre kommunistisk propaganda eller å «sikre» oss slik at vi slett ikke kommer ut? Sjølsagt det første.

Vi må ha en ukeavis for å tilfredsstille klassekampens behov. Ei ukeavis kan ikke spres effektivt ved å selges på dørene. For et flertall av våre tidlige dørkjøpere vil alternativet derfor bli å få avisa i posten – eller å ikke få den i det hele tatt.

Vi har valget: Tegne folk som individuelle abonnenter og trekke dem nærmere til partiet via avisa. Med en viss risiko for registrering. Eller å ikke tegne dem som abonnenter. Da registreres de riktignok ikke! Men vi kan heller ikke vente at de vil støtte politikken vår!

Abonnementstegning er en metode til å skaffe partiet massestøtte. Uten massestøtte blir annet sikkerhetsarbeid verdiløst. Sikkerhet er viktig, men massestøtte er hovedsaka.

Så sant vi tegner enkeltabonnenter, bør vi tegne flest mulig. Lager SIPO kartoteker, så blir de mindre verdifulle jo flere som er i dem. Er det få enkeltabonnenter, så veit SIPO også

at dette må være medlemmer og nære venner. Er det mange, så kan ikke SIPO skille venner fra nysgjerrige og tilmed abonnenter som er motstandere av oss, men som leser avisa fordi de finner interessant informasjon der.

Konklusjonen blir: Gruppeabonnenter der det er greit og praktisk. Ellers så mange enkeltabonnenter som mulig!

I framtida skal enkeltabonnenter ta over den rollen løssalg har spilt opp til nå. Løssalg i større målestokk skal bare gjøres der situasjonen gjør det spesielt lett og i samband med enkelte tidspunkter som 1. mai o. l.

TING DU HAR BRUK FOR Å VITE NÅR DU VERVER ABONNENTER

KK skal ha sent ut hjelpemidler til vervekampanjen til kommisjonærene før månedskiftet november/desember. Undersøk hos kommisjonæren om dette er kommet: Vervingsliste for abonnement og plakat.

Vent ikke med å gå i gang om noe uteblir. Send skriftlig purring til KK, og gå i gang i mellomtida!

Vi minner ellers om SKs kommunike fra siste plenum: KK-ansvarlig skal finnes i alle storlag!

KK foreslår at folk lager KK-fest for interesserte før/i jula. Ellers ber KK om at folk sender inn synspunkter til redaksjonen om hva den nye avisa skal inneholde!

VI TRENGER FLERE SLIKE SOM BIRGER!

Birger har vært medlem av MLG i et par år. Han er i 50-åra, og jobber som renovasjonsarbeider. En søndag formiddag tok vi en tur hjem til ham, og over en kopp kaffe pratet vi om erfaringene hans fra arbeidslivet og politikken.

– Du kom vel tidlig ut i arbeidslivet?

– Ja, det var i begynnelsen av 30-åra, i den verste tida. Jeg var 15–16 år, og fikk virkelig føle på kroppen hva utbytting var. Jeg jobba på veianlegg – «ekstraordinært» som det ble kalt, altså nødsarbeid som kommunen satte i gang. Det eksisterte en lov som sa at en måtte være 18 år for å jobbe på anlegg, men den loven omgikk kommunen på en lur måte: Vi 15–16-åringene ble nemlig brukt som «flisegutter», dvs. at vi markerte den oppstukkne veien med fliser. Men dette dreiv vi med bare i et par timer, resten av dagen gjorde vi full manns jobb: slo på bor og denslags. Som flisegutter fikk vi imidlertid bare en tredjedel av den lønna de andre hadde, så vidt jeg husker var det 50 øre timen vi tjente. Men vi hadde da noen fordeler og. Nødsarbeidet var delt opp i kvoter: En ungar hadde rett på 6 ukers arbeid, en gift mann på 8 uker. Men vi flisegutta var billige, og de sterkeste av oss kunne derfor få dobbel kvote, især de som hadde spesialisert seg på å slå på bor.

Anleggsarbeidet foregikk mest om sommeren, og når vinteren kom og kvoten tok slutt, var det å slipe øksa og dra på tømmerhogst.

– Hvordan var arbeidsforholdene i skogen på den tida?

– De kan nesten ikke beskrives. Det var f.eks. ikke hytter som hoggerne kunne bo i. Til slutten av september lå mange

ute i barhytter med en presenning rundt seg. Jeg husker ei hytte vi fikk som arbeidsbolig. Den var «bygd» av kløvde tommerstokker, endereiste med søle klint imellom. Til oppvarming var det en halv ovn med et piperør stukket tvers gjennom taket, vi måtte legge snø rundt røret for å hindre brann.

– Hvordan var betalinga?

– Helt til 37–38 ble 35 kroner regna som toppen for en flink skogskar. En gang streika vi for 60 øre mer om dagen. Vi hadde 2 kroner for å hogge en kubikkmeter sliptømmer, dvs. hogging, kvisting og barking. Med den dårlige skogen vi dreiv i, regna vi at en flink kar kunne klare 3 kubikkmeter om dagen, altså 6 kroner. Vi syntes dette var tynt, og bestemte oss for å forlange 50 øre mer for kubikkmeteren. Jeg husker vi sto 30 mann klare til å fordeles på forskjellige hogstfelt, og forhandla med skogeieren. Han trua først med å sette ned prisen til 1,90. Vi strakte oss til bare å forlange 2,20, men han avsto fremdeles. Da stakk vi redskapen i ryggsekken og sa at nå skulle vi dra rundt til tømmerhoggerne i distriktet omkring og oppfordre dem til aksjon. Det turde ikke skogeieren ta sjansen på, og derfor bøyd han seg. Men vi sendte folk avsted likevel og fortalte de andre hva vi hadde oppnådd.

– Var det mye kamper i arbeidslivet på den tida?

– Lønnskamp var det hele tida, for det var ikke faste tariffer slik som nå. Lønna kunne variere fra det ene stedet til det andre. Derfor var det til stadighet små kamper mellom en gruppe arbeidere og en arbeidsgiver. Men det var da større streiker og. Jeg husker streiken i -35 som

ble leda av Skog- og landarbeiderforbundet. Pampene, med Kjelsrud i spissen, hadde godtatt et tilbud fra skogeierne over hodet på oss. Men vi bøyde oss ikke, og pampene måtte gå Canossagang tilbake til skogeierne og si: Nei, dessverre.

– Drev du på lenge med skogs- og anleggsarbeid?

– Etter krigen ble det mest bygg og anlegg, vekslvis. Men for noen år siden måtte jeg slutte med det og gå over til å jobbe med renovasjon. Jeg fikk »bora-sjuken», dvs. at armene blir ødelagt, styrken forsvinner. Noen leger sier at det er et nervesentrum i nakken som er blitt forstyrret av boringa, andre sier det er leddene som er skada.

– Når ble du politisk interessert?

– Interessen kom allerede i skolen. Jeg fulgte med i det som foregikk i Russland, det var jo ikke så fælt lenge siden revolusjonen. Vi hadde en reaksjonær lærer som bestandig hetset mot Sovjet-samveldet og de norske kommunistene. Men det gjorde bare at jeg ble enda mer interessert. Da jeg begynte å jobbe, regna jeg meg som kommunist, sjøl om jeg nok var temmelig rotete i hodet. På anleggene var det slik at bare de eldre kunne befatte seg med politikk, de yngre måtte holde kjeft. De eldste var oftest påvirka av syndikalismen, de skulle gjennomføre alt med streiker og arbeidskamper, og ville ikke delta i politikken for øvrig. De yngre hadde mer tiltro til Stalin og kommunismen.

– Du har jo vært medlem av NKP?

– Ja, jeg meldte meg inn i slutten av 30-åra. Da jeg meldte meg inn, fantes det ingen partiorganisasjon på det stedet jeg bodde. Men under krigen begynte vi med studiearbeid og partiorganisering, samtidig som vi var aktivt med i motstandsbevegelsen. For meg ble det mest kurervirksomhet og litt sabotasje. Etter krigen hadde vi flere partilag i distriktet, så vi hadde gjort godt arbeid.

– Men du gikk ut av NKP igjen?

– Ja, etter krigen ble jeg mer og mer misfornøyd med den politikken de førte. Og da Krustsjov kom til makta og skjelte ut Stalin, var det slutt for mitt vedkommende. Jeg husker at jeg gikk på partimøte i glødende raseri og åpna med å kalle Krustsjov et fordømt vortesvin. Deretter meldte jeg meg ut.

– Hva skjedde så?

– Jeg var politisk passiv helt til sommeren -70. Da kom det ei ung jente og solgte Klassekampen på døra mi. Før ante jeg ikke at ml-bevegelsen eksisterte. I Klassekampen kjente jeg igjen mange av mine egne tanker. De neste som kom og solgte avisa, ba jeg inn, og vi diskuterte i flere timer. Vi kom bl.a. inn på Stalin, og da jeg fikk høre ml'ernes syn der, var jeg solgt. 2–3 uker etterpå begynte jeg på studiesirkel.

– Hvordan likte du å studere?

– Det var jo litt tungt å studere sammen med bare intellektuelle. De oppfatta teorien så lett, jeg trengte mer tid. Det gikk i et tempo uten like, og ofte var det vanskelig å forstå det språket de førte. De hadde lange, fine talemåter for ting som jeg syntes var enkle og endefram. Men jeg skjønnte at vi var på rett vei, så jeg hang med. Likevel tror jeg at studiesirkler som drives på den måten vil ta motet fra mange vanlige arbeidsfolk. Etterhvert som jeg ble medlem, ble det jo flere møter også. Det kunne være ganske hardt mange ganger. Skal vi få med flere arbeidsfolk, må vi nok kutte kraftig ned på møtene.

– Hvordan jobber du politisk nå?

– Det jeg liker best, er et mer praktisk opplegg, når jeg kan ta den tida jeg trenger og gjøre en god jobb. Jeg mener ikke absolutt plakatklistring og sånt, men f.eks. å gå rundt til folk i bekjentskapskretsen min og diskutere politikk med dem i ro og mak. En annen oppgave jeg liker godt, er den lokale klasseanalysen. Der får jeg god bruk for de praktiske

erfaringene mine og kjennskapet til distriktet. Dessuten mener jeg det er viktig å jobbe i fagforeninga. Men da må vi ikke gjøre slik som vi gjorde i NKP da jeg var med. Det eneste som talte, var å få styreverv. Når vi hadde fått et verv, kjørte vi ut jævlig radikal politikk, der hele teorien til Lenin og Stalin måtte være med. Resultatet var at vi ble isolert. I

stedet skulle vi ha grepet fatt i et vanlig enkelt spørsmål og diskutert det ut i fra hverdagen, ut fra de erfaringene folk har. Det er slik vi må jobbe.

Og det er slik Birger jobber. Han gjør en fin innsats for MLG. Vi trenger flere slike som han !

FRA ARBEIDSPLASSEN:

Hensikten med denne spalten er å få i gang en debatt i MLG og blant sympatisører om vår faglige politikk. I denne diskusjonen bør vi blant annet diskutere linjene på de viktigste faglige spørsmålene.

En viktig sak på flere bedrifter i tida som kommer er bedriftsforsamlingene. I KLASSEKAMPEN nr. 12, 1972 står det om hva disse organene er og hvordan de vil virke. Spørsmålet er: Hva slags linje skal vi har overfor disse organene?

Utgangspunktet må være at bedriftsforsamlingene er opprettet for å styrke klassesamarbeidslinja og for å dempe krav om større innflytelse fra arbeiderne. Faren for å gjøre arbeidernes tillitsmenn til gisler for bedriftsledelsen er stor – bl.a. ved bruk av taushetsplikten. Men disse forsamlingene vil sannsynligvis bli opprettet de fleste steder uansett hva vi måtte mene.

Jeg tror en allmenn boikottlinje vil være feilaktig nå. Mange vet ennå ikke hva disse forsamlingene vil stå for. I stedet bør vi samle arbeiderne om en del krav for å hindre at arbeiderrepresentan-

tene blir brukt som gisler, og for, på lengre sikt, avsløre organene som klassesamarbeidsorganer for hele arbeidermassen.

Forslag til krav.

– Vekk med taushetsplikten.

– Arbeiderrepresentantene må representere arbeiderne og stå enhetlig mot kapitalinteressene.

– Full informasjon fra arbeiderrepresentantene til arbeiderne.

– Tilbakekallingsrett på et hvilket som helst tidspunkt når arbeiderrepresentantene går mot arbeidernes interesser.

Et annet spørsmål er om vi skal la oss velge til disse organene for å kjempe mot at arbeiderrepresentantene blir brukt som gisler. Jeg tror vi trenger mer erfaringer fra de enkelte arbeidsplassene for å kunne ta stilling til det. Er dette et taktisk eller et prinsipielt spørsmål? Jeg ser det som et taktisk spørsmål.

Dette er noen ideer og noen spørsmål til dette emnet. Kom med innlegg, for diskusjonen videre!

Kamerat som jobber med faglige saker i MLG

Debatt.

ER VIRKELIG SF OG NKP VÅR

»TAKTISKE HOVEDFIENDE»?

Jeg mener NEI. De er ikke det. Jeg vil hele begrepet »taktisk hovedfiende» til livs. Jeg skal kort forklare hvorfor.

Jeg var med på å stemme gjennom vedtaket i 69 om »taktisk hovedfiende». Sånn vi tenkte det da var at vi mente at kampen for å danne partiet ville først og fremst være en kamp for å rive et antall progressive løs fra SF/NKPs innflytelse og dra dem over til oss. Har virkeligheten vært slik? Har vi blitt i stand til å danne parti ved å kjempe mot SF og NKP? Nei, vi har kommet hit vi står i dag ved å kjempe mot EEC og delta i andre kamper. Det er i massenes kamp fundamentet for partiet er lagt.

Mange definerte »taktisk hovedfiende» slik at det var den fienden som sto i veien for å få ram på den strategiske hovedfienden. Men det holder ikke. Et slikt begrep blir en kinesisk eske hvor en kan gå bakover til det absurde: »Den taktiske hovedfienden er vår egen byråkratisme,

fordi den hindrer oss i å bekjempe SF/NKP, som forhindrer oss i å bekjempe DNA-ledelsen, som forhindrer oss i å bekjempe monopolkapitalen.»!

Begrepet »taktisk hovedfiende» får bare mening dersom det definerer en fiende som *i en gitt taktisk situasjon er hovedfienden*. Men da blir begrepet relativt, definert ut fra en situasjon som kan veksle. I en kamp kan en lokal kapitalist være den »taktiske hovedfiende», i en annen kamp framtrer staten som det, og i en tredje kan det være toppen av sosialdemokratiet. Å feste merkelappen »taktisk hovedfiende» på ei gruppe for evig og alltid er direkte udialektisk. Det fritar oss for en konkret analyse. Det er å ta et begrep som skifter og gjøre det til noe absolutt. Det hører ingen steds hjemme.

Har SF og NKP vært »taktiske hovedfiender» i EEC-kampen? At de har vært kommunistfiendtlige er det ingen tvil om.

Men de har vært *taktiske allierte* i kampen mot monopolkapitalen på dette frontavsnittet. Hvis ei gruppe skulle få stemplet »taktisk hovedfiende» så måtte det være **toppen** i sosialdemokratiet, i denne kampen.

Et slikt »taktisk hovedfiende»-begrep som det vi har operert med har ved siden av å ikke svare til virkeligheten, vært å ikke analysere ut fra hva som er folkets og arbeiderklassens ulike fiender.

Nei, vekk med begrepet »taktisk hovedfiende». I den grad det har hatt noen funksjon i forholdet til SF og NKP har det tjent Gustavsen og Larsen og ikke svekket dem. La oss analysere konkret. Da vil vi finne ut at det i mange saker er grunnlag for taktiske allianser med disse partiene. Om slike allianser skal komme i

stand, bør ikke lenger stå på uvilje fra oss. Hovedmotstanderen innafor arbeiderbevegelsen er toppen av arbeideraristokratiet. Skal vi bryte ned deres makt, skal arbeiderklassen igjen skape sine klasseorganer om til kamporganisasjoner, så trenger vi slike allianser. La oss vise arbeiderklassen at det *ikke skal stå på oss* å oppnå større taktisk enhet. Det er ennå ingen gitt å se om disse partiene kan bli det revolusjonære proletariatets strategiske allierte. Det kommer i høy grad an på dem sjøl.

Den »taktiske hovedfienden» er en utprega barnesykdom. Klassekampen har gjort oss mindre mottakelige mot smitten. La oss nå fjerne dette utslettet fortere enn svint.

g

OM VÅR REKRUTERING. NOEN SPØRSMÅL.

1. Utgangspunktet er at vi i for liten grad rekrutterer arbeidsfolk med lange røtter på en arbeidsplass. Der jeg

jobber, har vi nylig oppsummert at vi ikke har noen folk som umiddelbart er aktuelle medlemmer, på tross av stor

aktivitet – både EEC og faglig – fra både ml-erne og massene på plassen. Hvorfor? De står for langt fra oss i teorien. Vår konklusjon har vært at vi må drive bedre kommunistisk propaganda, selge KK osv. blant de beste folka. Det er sikkert helt riktig. Men må vi ikke også spørre: Hvis ingen på en ganske framskreden plass klarer å fylle våre krav til å bli medlem hos oss, kanskje er det da krava det er noe galt med?

2. Vi skal være arbeiderklassens organiserte fortropp. Også i dag har arbeiderklassen en fortropp. De aller fleste plasser fins lokale ledere blant massene som fungerer framskredent i sitt miljø. En del av disse vil være harde SF/NKP/AP-folk, men det store flertallet vil være ærlige klassebevisste folk som forsvarer interessene til seg sjøl og arbeidskameratene. EEC-motstanden i industrien er vel dels et uttrykk for at disse folka grep EEC-spørsmålet og slåss for ei riktig linje. Dels skapte EEC-kampen nye lokale ledere. På vår plass er dette folk som jobber utfra et klassestandpunkt, mot urettferdigheter på avdelingene, for lønnskrav, for enhet mellom arbeiderne, og som er villige til å handle resolutt, ta ansvaret. De prater med mye folk – de har tillit. Samtidig er de preget av fagforeningsideologi, kortsiktig brødpolitikk og mistillit til massene.

Likevel, er det ikke nettopp slike folk vi vil ha med i partiet? Ganske raskt? Hvis ikke, hvem er det da vi vil ha med? Må vi ikke også ta utgangspunkt i det nivået som det i dag er på dem som aktivt går i spissen for massenes kamp på arbeidsplassene, ikke bare i våre egne ideer om kriterier for partiemedlemskap?

Jeg mener vi tenker for mye på folks teoretiske nivå i forhold til deres

klassestandpunkt og kampvilje, og at dette hindrer oss i å rekruttere aktive klassebevisste arbeidere som daglig jobber ledende i sitt miljø. Våre krav til kommunister kan ikke være absolutte, men må stilles i forhold til hva situasjonen krever, og hva som er nødvendig for å fungere framskredent i et bestemt miljø. F.eks. betyr det også noe forskjellige krav til kvinner og menn.

Boka »Brann i polarnatten» kan lære oss en del om dette: Handlinga foregår på Sovjets nordkyst rundt 1920 hos tsjukotkerne, et primitivt stammefolk, fullstendig geografisk og kulturelt atskilt fra resten av landet. De lever av sel/hvalfangst og kulturelt domineres de av troen på ånder. I dette samfunnet har en amerikansk handelsmann slått seg ned og undertrykker, i samarbeid med den lokale høvding, folket. Årlige smuglerskip er eneste kontakt med den moderne verden. Til dette samfunnet kommer 2 sovjetisk kommunister for å ta fatt på omforminga materielt, politisk og ideologisk, og etter et par års arbeid tar de opp de første partimedlemmene blant den lokale befolkninga. Dette var folk som kjempet for det nye livet i sitt miljø ut fra sterkt klassestandpunkt og personlig hat til undertrykkelsen. Skulle de ha fulgt vår nåværende rekrutteringspolitikk ville de trolig ha måttet vente i atskillig flere år.

3. Er det riktig å stille at vi skal ha disse folka med i partiet, ikke f.eks. bare i støttelag? Hvilke krav stiller det til oss om vi skal klare å rekruttere dem? Hvilke kriterier skal vi da gå etter? Hva slags arbeidsstil vil slik rekruttering kreve? Jeg oppfordrer alle kameratene, og spesielt på arbeidsplassene, til å diskutere disse spørsmåla utfra sine lokale erfaringer.

Medlem av bedriftslag

KAN SK-KADRE JOBBE I SMÅLAG?

Spørsmålet kan virke litt vilt. Men likevel føler mange smålagsstyrer at det absolutt er nødvendig å stille. For praksis har vist at mange av de mest ledende kameratene i bevegelsen slett ikke alltid deltar regelmessig og aktivt på grunnplanet. Sjølsagt har de ofte store oppgaver om kolliderer med lokale tiltak. Men hva skjer hvis kameratene på lengre sikt får et helt uregelmessig grunnplansarbeid? Vil ikke slikt lett skape mistillit mellom smålaget og SK? Slike kamerater mister lett kontakten med organisasjonens og medlemmenes problemer. Innebærer det ikke en klar fare for revisjonisme?

Vårt smålag har oppsummert sine egne erfaringer med disse problemene etter at en kamerat i SK hadde deltatt i arbeidet noe over et halvt år. Vi tror våre erfaringer viser at slike problemer ikke er umulige eller svært vanskelige å løse. Men da må en også ta opp problemet.

Da kameraten kom med i laget vårt var det forholdsvis nystartet og svakt. Vi var også i den situasjonen at de dårligst skolerte kameratene ledet laget, fordi mer framskredne kamerater hadde store oppgaver utafor laget. I den første tida så vi ikke på det som en viktig motsigelse, og vi tok heller ikke alvorlig på forholdet mellom SK-kameratens sentrale arbeid og hans lokale arbeid. Men snart oppdaget vi at han knapt kunne komme på møtene hvis vi ikke la vekt på at det i seg sjøl var viktig.

Styret la derfor bevisst møtene på dager som kameraten på forhånd meldte ikke var satt til SK-arbeid. Dette ble rutine. Kameraten utviklet derfor et regelmessig lagsarbeid, han deltok aktivt i massearbeidet på arbeidsplassen vår og var til god hjelp i fagforeningsarbeidet. Kame-

raten deltok i alle viktige politiske diskusjoner i laget, og bidro til å heve kollektivet opp på et høyere politisk nivå.

Samtidig som dette ble gode erfaringer for oss, har vi også oppsummert viktige svakheter som vi i styret og kameraten ikke klarte å løse. Særlig gjelder dette følgende: SK-kameraten hadde et altfor lite bevisst arbeid med fostring av de svake kameratene. Styret balte ofte med store problemer som det ikke klarte å løse skikkelig. Når så styret kom fram til forslag som ble lagt fram på medlemsmøtet, hendte det ofte at bl.a. SK-kameraten gikk imot disse. Diskusjonene viste ofte at hans innvendinger var korrekte. Men i styret avlet dette etter hvert innstillinga at »styret gjør bare feil, vi er udugelige».

Da vi til slutt kadervurderte kameraten ble vi enige om at dette i hovedsak skyldtes at han ikke hadde lagt virkelig vekt på å utvikle styret til en reell ledelse. Han burde gitt styret hjelp på forhånd, gitt veiledning til studier, lagt fram sine forslag, osv. Da ville vi unngått at det lett ble »to sentra» på møtene, at styremedlemmene følte seg dumme og at SK-kameraten sto fram som »superkader» og krisehjelp. Vi gjorde feil i å ha en passiv innstilling, krevde for lite hjelp, hadde borgerlige ideer av typen »SK-medlemmer har for mye å gjøre til å hjelpe oss, vi får være glad han kommer på møtene». Men det var likevel SK-kameraten som hadde hovedansvaret for denne utviklinga, fordi han ikke virkelig var innstilt på å utvikle de andre til nye ledere. Vår konklusjon er: SK-medlemmer kan delta aktivt på grunnplanet, laga skal kreve dette og bestrebe seg på at forholdene legges tilrette. En slik del-

takelse er nødvendig hvis laga skal kunne kontrollere ledende kadres arbeid og masselinje. Samtidig må en passe på at SK-kameratene aktivt brukes til å fostre andre medlemmer til å bli ledende. Bare

slik kan vi unngå at det utvikler seg mistillit, sikre en sunn marxist-leninistisk ledelse og hindre borgerlig pampestil i det nye partiet.

Smålagsformannen/
SK-kameraten

OM ML'ERNES KLESVANER

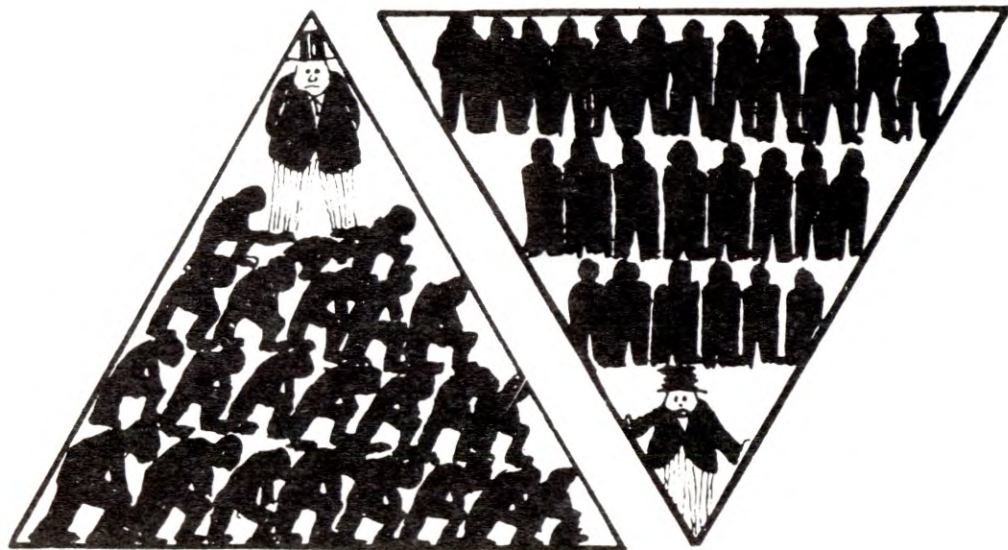
Laget vårt har diskutert ml'ernes klesvaner. Under diskusjonen kom det fram eksempler på at kamerater hadde kledd seg dels merkelig og/eller upas-sende, dels direkte subbete og skittent, ved festlige anledninger sammen med folk som ikke var ml'ere.

Grappa kom fram til at dette var en type oppførsel som i beste fall gjør folk usikre og i verste fall direkte pinlig berørt, når de er sammen med oss.

Innholdet i denne typen oppførsel fant vi ut, er dels småborgerlig individualisme (jfr. den SF-intellektuelle som fryder seg over sine brudd på konvensjonene), dels åpen forakt for vanlige folk (subben gir faen i å pynte seg bare for å være sammen med noen simple lus av noen arbeidere.)

Slike klesvaner er etter vårt syn sekteriske og bør diskuteres og be-kjempes.

Kamerater nordpå

KOMMENTAR TIL NOTATET OM KLASSEFORHOLDA PÅ LANDSBYGDA.

(sto i forrige nr. av bladet)

Jeg synes det er et interessant notat. Blant annet er det første gang jeg hos oss har sett en vurdering av turismen som næring. Her er en tråd å spinne videre på. Dessuten servicenæringene: Hvem er det som mest systematisk nedlegger butikker i dette landet? Svar: NKL, forbrukernes »egen» organisasjon. Slik reiser notatet en lang rekke problemer som folk med forskjellige forutsetninger kan fore videre.

Jeg er imidlertid kritisk til ett punkt. Under hovedgrupper i primærnæringene blir det ganske riktig delt i tre: jordbruk, fiske og skogbruk. Under hvert punkt er det ei inndeling i a., b. og c. Og forfatteren(ene) mener at dette er ei inndeling som skiller ut folk med samme klassemessige stilling i hver av de tre sektorene. Dette virker rimelig for a-gruppene innafor hver sektor. 1 a storbønder, 2 a redere, 3 a store skogeiere. For b-

gruppene er det også sannsynlig at notatet peker på de riktige gruppene, men jeg for min del trenger mer materiale på skogbruket for å bli helt overbevist om »bønder med skogen som attåtnæring eller supplement til hushaldet» er en egentlig klasseinndeling. Men kritikken kommer nå. I c-gruppa er det plassert: småbøndene, lønnsarbeidere i fisket og skogproletariatet. Dette holder ikke. Motstykket til disse to gruppene med lønnsarbeidere må sjølsagt bli landarbeidere og ikke småbøndene. Men notatet nevner overhodet ikke noe om landarbeiderne. Sjøl om det er ei kraftig minkende gruppe er det en stor feil å hoppe bukk over dem. Spesielt blir det en feil når alternativet blir å framheve småbøndene. Småbøndene er riktignok hardt pressa og kan ikke akkumulere kapital, som notatet riktig påpeker. Men

de skiller seg fra lønnsarbeideren ved at de har sin egen jord og sine egne redskaper. Kort sagt småbonden er ingen proletar, men en småborger. Han kan også være en halvproletar. Men i det øyeblikk han blir proletar så kan man ikke lenger kalle han en småbonde.

Jeg anser vurderinga av småbøndenes klassetilhørighet som et sentralt spørsmål i polemikken mellom populisme og marxisme-leninisme, og derfor vil jeg gjerne at vi skal få avklart dette problemet her i TF.

hg

OM STORBØNDENE.

BIDRAG TIL KLASSEANALYSEN AV LANDSBYGDA

Inntil 2. verdenskrig kom storparten av storbøndenes (bønder med gårder på 150 til 300 mål) inntekter fra utbytting av landsbygdproletariatet, sjøl om de sjøl deltok i arbeidet. Rundt 1. verdenskrig var 5–20 hester vanlig på stallen.

Som følge av mekanisering, rasjonalisering og spesialisert korndyrking driver i dag disse gardbrukerne alt arbeid aleine, unntatt i skuronna. I onna trekkes hovedsaklig familien med i arbeidet, eller det leies arbeidshjelp for en kort tid.

M.a.o. har den objektive, klassemessige stillingen endret seg for disse laga av gardbrukere. Disse laga har en dominerende stilling på breibygdene på Østlandet, tildels kvantitativt og særlig politisk.

Sjøl om det objektive grunnlaget for den borgerlig-reaksjonære ideologien forsvant gjennom den raske endringen av den klassemessige stillingen, hang ideologien igjen. Utbrente hus faller ikke sammen for de blir slått overende. Så seint som for 10 år siden var det utenkelig at ungdommen fra disse gardene kunne gå på dans på Folkets Hus: »Slikt raudt svineri skulle en halde seg for god til.»

I løpet av EEC-kampen har monopolborgerskapet, som tidligere ble betraktet som naturlige allierte, klart avslørt seg som den reelle fienden. Forståelsen for reder- og industrikapitalens profittmotiv som drivkraften hos tilhengerne ser ut til å være stor. Parolen »Nei til salg av Norge» blir derfor møtt med konkret forståelse.

IDEOLOGIEN HAR SLEPT ETTER ENDRINGENE I DEN MATERIELLE BASIS

Klassekampen på landsbygda var hard i 20–30-åra. Land- og skogsarbeidernes kamp og organisering ble møtt med hard motororganisering. Utad og særlig innad i bondeorganisasjonene på breibygdene ble det ført hard borgerlig-ideologisk kamp av fascistisk type rettet mot arbeiderklassen og mot all proletær ideologi. Under krigen avspeilte dette seg i aktiv og passiv støtte til NS.

FORHOLDET TIL ARBEIDERKLASSEN

Mulighetene for egen proletariesering på kort sikt ser ut til å bli oppfattet som en reell trusel, særlig blant de yngre gardbrukerne: »Dersom vi kjem til by'n for å ta arbeid blir vi nodt til å ta de dårligste jobbene til lågest lønn. Det kan vel itte være noen god ting for dykk i by'n hell det. Da kan det vel tenkest at lønna blir slått ned for dere og, dersom mange nok av oss må reise til by'n.» På dette grunnlaget kan det antakelig skapes

forståelse for at gardbrukere og arbeidere har felles interesser.

Den andre sida i motsigelsen er preget av gammel mistillit til arbeiderbevegelsen. Denne mistilliten blir nå blant de tilbakeliggende forsterket av AP-ledelsens EEC-kjør.

Subjektivt ser det ut som om Unnebergs utgave av populismen er i ferd med å slå igjennom også i bredden. Slagordet »grønn sosialisme» ser ut til å få raskt voksende tilslutning.

Bevegelsen som skjer ser ikke ut til å bryte rammen for SP – foreløpig. Tvert om ser det ut som SP nå styrker sitt grep

samtidig som det skjer på nye premisser: Fra borgerskapets klassekamp mot arbeiderklassen til småborgerskapets klassekamp mot monopolkapitalen.

Bevegelsen ser ut til å vokse i styrke uten at retningen er entydig klar. Fascisme er en mulighet, selv om hovedsida i øyeblikket ser ut til å være progressiv anti-kapitalisme. Her må vi ikke undervurdere landbruksmonopolets politiske styrke på lengre sikt. Kampen mot monopokapitalen er ikke i lengden forenlig med landbruksmonopolets interesser.

Tollef

UTKAST TIL KLASSEANALYSE AV TRONDHEIM.

MONOPOLBORGERSKAPET OG DET ØVRIGE BORGERSKAPET

1) Imperialismen øker heile tida sin innflytelse i området.

Den viktigste bransjen hvor de øver sin innflytelse, er elektroteknisk. (Siemens: tysk-kontrollert heile tida etter krigen, sjøl om det en periode mer formelt sto under norsk kontroll med navnet Proton.) Samlet jobber neppe mer enn 5 % av industriarbeiderne i foretak under direkte imperialistisk kontroll. I tillegg kommer 5 % innen bilverksteder o. l. som er dels

under imperialistisk kontroll, pluss andre bedrifter hvor imperialismen har delvis innflytelse (NOBØ, Berg Maskin/Landteknikk), i alt opp imot 15 % av samla antall industriarbeidere. Imperialismens makt er stadig voksende, og det lokale borgerskapet domineres klart av ei oppgivelseslinje overfor imperialismen – f.eks. iveren etter å selge NFDS til USA-imperialismen nylig etter at selskapets historie er full av kampen for nettopp å beholde kontrollen på trønderske hender. Hvis Trondheim blir oljeby, vil imperialistenes kontroll ta et hurtig sprang framover!

2) Norsk monopolkapital innehar de aller fleste nøkkelposisjonene i området.

a) Monopolkapitalen med senter utenfor Trondheim gjør stadig innhogg, særlig på jern & met-bransjen (TMV, Ellingsen, Bergs Maskin, Nagle & Spiker-fabrikken, NOBØ, Ståltrådtrekkeriet) dels med direkte fusjoner og dels med samarbeidsavtaler. Videre i handelsbransjen, f. eks. Setsaas som oppretter «datterselskap» i Oslo finansiert av Idun og Storebrand (dvs. DnC), og Thaulow som synlig ble kjøpt av Stormbull (muligens er det siste heller et eksempel på imperialismens innhogg?), samt i detaljvarehandelen gjennom Sundt (Bergens Privatbank) og EPA (DnC).

b) Den «lokale» monopolkapitalen, stor-kapitalen, er fullstendig sentrert rundt Forretningsbanken. Sammen med tilhørende forsikringsselskap og finansieringsselskap og sammensmeltet industri og handelskapital utgjør dette det eneste betydningsfulle senter for finanskapital i området. Historisk har det et langt svakere utgangspunkt enn de største finanssentra i Oslo og Bergen, først og fremst p. g. a. rederkapitalens historisk svake stilling i området. Samtidig er det nært integrert i den samla norske finansverden både gjennom fellesforetakender med andre storbanker, men også gjennom aksjefordelinga hvor bare litt over 50 % er på trønderske hender, mens et fåtall personer rundt Oslo sitter med 40 % av aksjene. Det gjenstår å skaffe skikkelig oversikt over hvem som utgjør den reelle indre kjerne i dette finanssenteret.

c) Byråkratkapitalen som kontrolleres av det øvre skiktet av arbeideraristokratiet gjør seg først og fremst gjeldende i varehandelen (Trondos), samt i bolig-sektoren hvor den har skaffet seg kontroll over begge de store boligbyggelagene i området (TOBB og UEH). Ved siden av at

de gjennom en usedvanlig lang periode med uavbrutt DNA-flertall i bystyret har skaffet seg særskilt stor kontroll over kommuneadministrasjonsapparatet.

d) Landbruksmonopolet er solid representert gjennom super-konsentrasjonen av sine underbruk det har samlet på Tunga. (Det er ennå ikke fra oss skikkelig klarlagt i hvilken grad landbruksmonopolet kontrollerer Nordenfjeldske Treforedling og dermed Ranheim Papir.) (I alle fall er kontrollen avtagende.)

3) Det øvrige borgerskapet må undersøkes langt mer.

Vi mangler ennå både totaltall og indre inndeling i høyere, midlere og lavere lag. Den innenbys fusjoneringa utvikler seg jamt (eks. Nidar/Erbe, Dahls/Aktie og innen grafisk), men vi mangler særegen analyse. Den viktige byggsektoren er ennå ikke monopolisert og stort sett i privat-eie av midlere kapitalister. Borgerskapet opptrer imperialistisk (eks. Bachke & Co, NFDS, Solberg, Bergs Maskin), men relativt lite i forhold til gjennomsnittet på landsmålestokk.

HALVPROLETARIATET

En liten del av industriarbeiderne, særlig i bygg og anlegg, er halvproletariserte bønder. Så og si alle disse står overfor umiddelbar overgang til fullstendig proletarisering, men på den andre sida utnyttes deres småborgerlige bakgrunn bevisst av klassefienden for å splitte arbeiderne.

En del av fagarbeiderne, særlig i bygg og anlegg, opptrer også dels som private handverkere i fritida og står mellom proletariatet og halvproletariatet.

Det foregår en kraftig strukturendring i en del av de tidligere «selvstendige» yrker, særlig arkitekter, jurister og div. annen tjenesteyting. Folk fra disse områdene som tar jobb som lønnsarbeidere, men samtidig privat tar på seg egne oppdrag i

fritida eller i permisjonsperioder fra det faste arbeidet, utgjør ei spesiell gruppe av halvproletarer. Deler av disse føler undertrykkinga særlig sterkt og har skilt ut ei markert venstrefløy (særlig arkitekter).

PROLETARIATET

1. Hvor står proletariatet?

I Røde Fane nr. 1 står det at proletariatet i Norge omfatter 70 % av befolkninga. Nå må det bli vår oppgave å foreta nøyaktige beregninger for det tilsvarende tallet i Trondheim. Den *greieste* måten (om enn ikke den mest nøyaktige) å beregne denne prosentten på er sikkert å se hvor stor prosentdel av den yrkesaktive befolkninga som må regnes som proletarer. Nedenfor står den borgerlige statistikken over sysselsettinga. Den er sjølsagt laga slik at den skal være vanskeligst mulig å skimte klassesammensettinga – derfor må vi nå, hver på vårt område, ta for oss denne oversikten og prøve å komme fram til hvor mange i hver gruppe som kan regnes med til proletariatet. (NB. Inndelinga er *bransjevis* og *ikke* forbundsvis iflg. LO!)

(INN div tabeller, se manus s. 5, 6 og 7)

La oss ta noen eksempler:

– Statistikken opererer med 12 100 sysselsatte i industrien. Av disse er det sjølsagt ikke alle som er industriarbeidere. Noen jobber som kontorfunksjonærer ved fabrikkene, men må likevel regnes med til proletariatet. Andre er overordnede som delvis tilhører småborgerskapet (f. eks. en driftsingeniør), mens atter andre er borgere. Kameratene må bruke erfaringene fra sine arbeidsplasser eller arbeidsplasser de kjenner til på annen måte for å finne ut hvor stor hver av gruppene er. Antakelig varierer tallet fra bransje til bransje, slik at vi må gå ganske detaljert til verks.

– Detaljhandelen er oppført med 6900 sysselsatte. Her er det klart at prosenten proletarer er forskjellig fra småbutikkene til stormagasine. Det vi trenger er konkrete eksempler fra kamerater som har jobba i forskjellige butikker – hvordan forholder det seg f. eks. i et stormagasin: hvor mange er ekspeditører, hvor mange er avdelingsledere og skal disse regnes med til proletariatet, osv. osv.

Kort sagt – alle må gå gjennom de forskjellige bransjene og tenke gjennom om de kan bidra med analysemateriale. Det beste er sjølsagt om noen kan komme med ferdige prosenttall, men husk at hvert enkelt lite konkret eksempel er viktig og må komme ned på papiret.

2. Inndelinga av proletariatet.

a) Arbeiderne i industri og bygg/anlegg utgjør bare 23 % av de sysselsatte. Slik som klasseanalysen i Røde Fane påpeker, er det industriproletariatet sammen med arbeiderne i bygg og anlegg som spiller den viktigste produktive rollen. På sysselsettingsstatistikken er disse bransjene oppført med henholdsvis 22 % og 9 % av de sysselsatte. Men siden disse tallene inkluderer både funksjonærer og ledelse, må vi operere med et lavere tall. Vi har anslått at 3/4 kunne være et passende forholdstall for den delen som står i produksjonen – dette skulle gi ca. 23 % av de sysselsatte samla. Kameratene må vurdere om forholdstallet 3/4 stemmer ut fra deres erfaring – i alle fall er det klart at sluttallet er en god del lavere enn gjennomsnittet for landet.

b) Kjerneproletariatet er allsidig fordelt. Hvis vi omgrupperer sysselsettingsstatistikken i tråd med forbundsinnndelinga i LO (og framleis rekner 3/4-prosenten), finner vi at kjerneproletariatet finnes i jern & met (4700), papir og treforedling (900), nærings- og nytelse (2000) og grafisk (1000).

Jern & met-arbeiderne er fordelt i fleire bransjer (skips, jern & met-vare, elektro-

teknisk, bilverksteder), hvor det politiske nivået varierer sterkt og hvor slett ikke alle kan regnes med til kjerneproletariatet.

Treforedling er konsentrert til en bedrift, mens nærings- og nytelse er fordelt på mange små bedrifter – det samme gjelder kan hende i enda større grad grafisk. *Kjemisk* som utgjør en viktig del av kjerneproletariatet på landsbasis, er forholdsvis svakt representert i Trondheim og utmerka seg heller ikke særlig i EEC-kampen.

Fordelinga av kjerneproletariatet viser at krise i en eller annen industrigrein ikke vil slå så hardt ut gjennom arbeidsløshet o.l. som mange andre større steder i landet.

c) Bygg og anleggsarbeiderne vil få økt betydning framover. Denne bransjen står i dag overfor en kommende monopoliseringsprosess (som særlig vil ramme de middelstore). Videre vil Heimdalbyprosjektet øke konsentrasjonen og stabiliteten blant disse arbeiderne. Samlet må dette bidra til å øke bygningsarbeidernes kampevne.

d) Transportarbeiderne har vist stor kampvilje.

Transportarbeiderne utgjør ikke ei så stor gruppe, men så og si alle deler av denne gruppa har vært ute i kampsituasjoner. Drosjene har streiket, sporveisfolket har flere ganger stått på nippet til streik, bussene har streiket og jernbanepersonalet har vist stor vilje til å kjempe mot rasjonalisering og de skumle transak-

sjonene innen bransjen (men det har sviktet på kamp-*evnen*). Til og med leiebil-sjåførene viste stort samhold da de våren 1972 skiftet selskap, sjøl om det er lavere politisk nivå blant disse enn resten. I tillegg kommer havnearbeiderne som har stolte kamptradisjoner.

e) Når det gjelder proletariatet i de andre bransjene trenger vi flere undersøkelser og praksis for å kunne si noe særlig fornuftig. Vi skal likevel i det minste holde klart for oss at proletariatet i *varehandelen* er relativt stort i forhold til andre større byer. Det samme gjelder flere andre tjenesteytende næringer, og dette har vel først og fremst sammenheng med den meget høye andelen av studenter og elever i videregående skoler.

Videre er antallet ansatte i *finans*-institusjoner (inklusive banker) relativt lite (3 % av de sysselsatte). Dette spiller en viss rolle når det gjelder å vurdere hvor store (eller rettere sagt små) de gruppene er som lett kan la seg mobilisere til fordel for monopolkapitalens politikk.

f) Samla er det 29 000 fagorganiserte i Trondheim, dvs. 56 % av de sysselsatte. Vi trenger mye mer undersøkelser for å kunne vurdere *arbeideraristokratiet* i byen, men EEC-kampen har i alle fall vist oss at det er en klar progressiv dreining i forhold til store deler av landet for øvrig, og at DNAs grep har mange store brister – uten at SF og NKP står spesielt sterkt av den grunn.

oktober

progressive plater

- **FTA! Songs of the GI Resistance.**
Barbara Dane synger sammen med amerikanske soldater i militærforlegningene Fort Hood, Fort Benning og Fort Bragg.
- **Vietnam will win.**
- **Vietnam: Songs of Liberation**
Frigjøringsanger fra Vietnam, innspilt i Vietnam.
- **CANCION PROTESTA.**
Protestsanger fra Latin-Amerika: Argentina, Chile, Cuba, Peru og Uruguay.
- **Tengo Puerto Rico en mi corazon** (Jeg har Puerto Rico i mitt Hjerte).
Anti-imperialistiske sanger og folkesanger fra Puerto Rico.
- **CUBA VA!**
Kubanske folkesanger, anti-imperialistiske viser.
- **Angola: A Vitoria E Certa.** (Seieren er sikker).
Sanger fra frigjøringshæren til MPLA (en av geriljaorganisasjonene som kjemper mot portugiskisk koloniherrredømme).
- **This is Free Belfast!**
Irske opprørssanger. Innspilt i Belfast.
Alle disse LP'ene koster 36 kr. stykket. Et hefte med korte bakgrunnsartikler og visetekster, på engelsk følger med hver LP. Plateselskap: Paredon Records.
- **The East is Red (Østen er rød).** Tredobbelt album med musikk og sang fra Kina. Pris: 100 kr. Paredon.
Vi har ellers stort utvalg av norske, svenske og danske LP-plater.
Bestill plater og katalog fra:

Forlaget Oktober, boks 8379 Hammersborg, Oslo 1.